

לְמוּד יוֹמִי

משניות זוהר

עם תיקוני זוהר

דף ליום לסיום בשנה

בעידודו של מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב,
עיר שומרי הלשון, עיר השמחה

פרשת
ואתחנן תשפ"ו

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא פֶּרֶק ט

א. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִקְצֹר - יִקְצֹר; לַעֲקֹר - יַעֲקֹר; לַחֲרֹשׁ אַחֲרָיו - יַחֲרֹשׁ; הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה. כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּתְּבוּאָה - כָּךְ חוֹלְקִין בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ. כְּשֵׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּיַּיִן - כָּךְ חוֹלְקִין בַּזְּמוֹרוֹת וּבַקָּנִים. וּשְׁנֵיהֶם מְסַפְּקִין אֶת הַקָּנִים: ב. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, וְהִיא בֵּית הַשְּׁלָחִין אוֹ בֵּית הָאִילָן, יָבֵשׁ הַמַּעְיָן וְנִקְצַץ הָאִילָן - אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוּרוֹ. אִם אָמַר לוֹ: 'חֲכֹר לִי שְׂדֵה בֵּית הַשְּׁלָחִין זֶה', אוֹ 'שְׂדֵה בֵּית הָאִילָן זֶה'; יָבֵשׁ הַמַּעְיָן וְנִקְצַץ הָאִילָן - מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוּרוֹ: ג. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְהוֹבִירָהּ - שָׁמִין אוֹתָהּ כַּמָּה רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, וְנוֹתֵן לוֹ, שֶׁכָּךְ כּוֹתֵב לוֹ: 'אִם אוֹבִיר וְלֹא אַעֲבִיד, אֲשַׁלֵּם בְּמֵיטְבָא': ד. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ, וְלֹא רָצָה לְנַכֵּשׁ, וְאָמַר לוֹ: 'מָה אִכְפַּת לְךָ, הוֹאִיל וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ חֲכוֹרָהּ' - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לוֹמַר לוֹ: 'לְמָחָר אַתָּה יוֹצֵא מִמֶּנָּה, וּמַעֲלָה לְפָנַי עֲשָׂבִים': ה. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא עָשְׂתָה, אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲמִיד כְּרִי - חַיָּב לְטַפֵּל בָּהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מַה קְּצָבָהּ בַּכְּרִי? אֶלָּא אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי נְפִילָה: ו. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וַאֲכָלָהּ חָגָב אוֹ נִשְׁדְּפָה, אִם מַכַּת מְדִינָה הִיא - מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ; אִם אֵינוֹ מַכַּת מְדִינָה - אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ בְּמָעוֹת - בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ: ז. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ בַּעֲשָׂרָה כּוֹר חִטִּים לַשָּׁנָה, וְלָקְתָה - נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ. הָיוּ חִטֶּיהָ יָפוֹת - לֹא יֹאמַר לוֹ: 'הֲרִינִי לוֹקֵחַ מִן הַשּׁוּק', אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ: ח. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לִזְרֹעָהּ שְׂעוֹרִים - לֹא יִזְרָעֶנָּה חִטִּים; חִטִּים - יִזְרָעֶנָּה שְׂעוֹרִים; רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר. תְּבוּאָה - לֹא יִזְרָעֶנָּה קִטְנִית; קִטְנִית - יִזְרָעֶנָּה תְּבוּאָה; רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר: ט. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁנִים מוּעָטוֹת - לֹא יִזְרָעֶנָּה פִּשְׁתָּן, וְאֵין לוֹ בְּקוֹרַת שִׁקְמָה. קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ לְשֶׁבַע שָׁנִים - שָׁנָה רִאשׁוֹנָה יִזְרָעֶנָּה פִּשְׁתָּן, וְיֵשׁ לוֹ בְּקוֹרַת שִׁקְמָה: י. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְשָׁבוּעַ אֶחָד בְּשֶׁבַע מֵאוֹת זוּז - הַשְּׁבִיעִית מִן הַמְּנָיָן. קִבְּלָהּ הֵימֶנּוּ שֶׁבַע שָׁנִים בְּשֶׁבַע מֵאוֹת זוּז - אֵין הַשְּׁבִיעִית מִן הַמְּנָיָן: יא. שְׁכִיר יוֹם גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה. שְׁכִיר לַיְלָה גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם. שְׁכִיר שָׁעוֹת גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם. שְׁכִיר שַׁבָּת, שְׁכִיר חֹדֶשׁ, שְׁכִיר שָׁנָה, שְׁכִיר שָׁבוּעַ, יָצָא בַּיּוֹם - גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם; יָצָא בַּלַּיְלָה - גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם: יב. אֶחָד שְׂכַר אָדָם, וְאֶחָד שְׂכַר בְּהֵמָה, וְאֶחָד שְׂכַר כֵּלִים - יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (דְּבָרִים כד, טו): "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ", וְיֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם (וַיִּקְרָא יט, יג): "לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר". אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁתְּבָעוֹ; לֹא תְּבָעוֹ - אֵינוֹ

עוֹבֵר עָלָיו. הִמְחָהוּ אֵצֶל חֲנָוָנִי אוֹ אֵצֶל שֻׁלְחָנִי - אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו. שָׂכִיר, בִּזְמַנּוֹ - נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל, עָבַר זְמַנּוֹ - אֵינוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתְּבָעוֹ - הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. גֵּר תּוֹשָׁב - יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ", וְאֵין בּוֹ מִשּׁוּם "לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר": יג. הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ - לֹא יְמַשְׁכְּנֶנּוּ אֶלָּא בְּבֵית־דִּין, וְלֹא יִכָּנֵס לְבֵיתוֹ לְטֹל מַשְׁכּוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד, יא): "בַּחוּץ תַּעֲמֹד". הָיוּ לוֹ שְׁנֵי כֵלִים - נוֹטֵל אֶחָד וּמַנִּיחַ אֶחָד, וּמַחֲזִיר אֶת הַכַּר בַּלַּיְלָה, וְאֶת הַמַּחֲרֵשָׁה בַּיּוֹם. וְאִם מֵת - אֵינוֹ מַחֲזִיר לְיוֹרְשָׁיו. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אַף לְעַצְמוֹ אֵינוֹ מַחֲזִיר, אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִשְׁלֹשִׁים יוֹם וּלְהַלָּן מוֹכְרָן בְּבֵית־דִּין. אַלְמָנָה, בֵּין שֶׁהִיא עֲנִיָּה, בֵּין שֶׁהִיא עֲשִׁירָה - אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, יז): "וְלֹא תַחֲבֹל בֶּגֶד אַלְמָנָה". הַחוֹבֵל אֶת הָרַחַיִם - עוֹבֵר בְּלֹא תַּעֲשֶׂה, וְחַיָּב מִשּׁוּם שְׁנֵי כֵלִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם שָׁם, ו): "לֹא יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב". וְלֹא רֵחַיִם וָרֶכֶב בִּלְבַד אָמְרוּ, אֶלָּא כָּל דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "כִּי נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל":

מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא פֶּרֶק י

א. הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁל שְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ - שְׁנֵיהֶם חוֹלְקִים בָּעֵצִים וּבָאֲבָנִים וּבֶעָפָר, וְרוֹאִים אֵלּוּ אֲבָנִים הָרְאוּיוֹת לְהִשְׁתַּבֵּר. אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן מַכִּיר מִקְצָת אֲבָנָיו - נוֹטְלָן, וְעוֹלוֹת לוֹ מִן הַחֶשְׁבּוֹן: ב. הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁל שְׁנַיִם, נִפְחֲתָה הָעֲלִיָּה, וְאֵין בַּעַל־הַבַּיִת רוֹצֶה לְתַקֵּן - הֲרֵי בַּעַל הָעֲלִיָּה יוֹרֵד וְדָר לְמַטָּה, עַד שֶׁיְּתַקֵּן לוֹ אֶת הָעֲלִיָּה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: הַתַּחְתּוֹן נוֹתֵן אֶת הַתִּקְרָה, וְהָעֶלְיוֹן אֶת הַמַּעֲזִיבָה: ג. הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁל שְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ, אָמַר בַּעַל הָעֲלִיָּה לְבַעַל־הַבַּיִת לִבְנוֹת, וְהוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לִבְנוֹת - הֲרֵי בַּעַל הָעֲלִיָּה בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְדָר בְּתוֹכוֹ, עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת יְצִיאוֹתָיו. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף זֶה דָּר בְּתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ - צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ שָׂכָר, אֶלָּא בַּעַל הָעֲלִיָּה בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְאֶת הָעֲלִיָּה, וּמְקָרֶה אֶת הָעֲלִיָּה, וְיוֹשֵׁב בַּבַּיִת, עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת יְצִיאוֹתָיו: ד. וְכֵן בֵּית־הַבַּד שֶׁהוּא בָּנוּי בַּסֶּלַע, וְגִנָּה אַחַת עַל גַּבָּיו, וְנִפְחֲתָת - הֲרֵי בַּעַל הַגִּנָּה יוֹרֵד וְזוֹרֵעַ לְמַטָּה, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבֵית בַּדּוֹ כִּפִּין. הַכֹּתֶל וְהָאִילָן שֶׁנָּפְלוּ לִרְשׁוּת־הָרַבִּים וְהִזִּיקוּ - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם. נָתְנוּ לוֹ זְמַן לָקֹץ אֶת הָאִילָן, וְלִסְתֹּר אֶת הַכֹּתֶל, וְנָפְלוּ בְּתוֹךְ הַזְּמַן - פָּטוּר, לְאַחַר הַזְּמַן - חַיָּב: ה. מִי שֶׁהָיָה כָּתְלוֹ סָמוּךְ לְגִנַּת חֲבֵרוֹ וְנָפַל, וְאָמַר לוֹ: 'פַּנֵּה אֲבָנֶיךָ!', וְאָמַר לוֹ: 'הַגִּיעוֹךְ!' - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו, אָמַר לוֹ: 'הֵילַךְ אֶת יְצִיאוֹתַיִךְ וַאֲנִי אֶטֹּל אֶת שֶׁלִּי' - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ, וְאָמַר לוֹ: 'תֵּן לִי

שְׂכָרִי!׳, וְאָמַר לוֹ: ׳טֹל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ בִּשְׂכָרְךָ׳ – אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו וְאָמַר לוֹ: ׳הֵילָךְ שְׂכָרְךָ וַאֲנִי אֶטֹּל אֶת שֶׁלִּי׳ – אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. הַמּוֹצִיא זֶבֶל לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, הַמּוֹצִיא – מוֹצִיא, וְהַמְזַבֵּל – מְזַבֵּל. אֵין שׁוֹרִין טִיט בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, וְאֵין לוֹבְנִים לְבֵנִים. אֲבָל גּוֹבְלִין טִיט בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, אֲבָל לֹא לְבֵנִים. הַבּוֹנֶה בִּרְשׁוּת־הָרַבִּים, הַמֵּבִיא אֲבָנִים – מֵבִיא, וְהַבּוֹנֶה – בּוֹנֶה. וְאִם הִזִּיק – מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אַף מְתַקֵּן הוּא אֶת מְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם: ו. שְׁתֵּי גְּנוֹת זוֹ עַל גַּב זוֹ, וְהַיָּרָק בֵּינְתַיִם – רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: שֶׁל עֶלְיוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שֶׁל תַּחְתּוֹן. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: אִם יִרְצֶה הָעֶלְיוֹן לְקַח אֶת עֲפָרוֹ – אֵין כָּאן יָרָק! אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אִם יִרְצֶה הַתַּחְתּוֹן לְמַלְאוֹת אֶת גִּנָּתוֹ – אֵין כָּאן יָרָק! אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מֵאַחַר שֶׁשְּׁנֵיהֶן יְכוֹלִין לְמְחוֹת זֶה עַל זֶה, רוֹאִין מֵהֵיכָן יָרָק זֶה חַי. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: כָּל שֶׁהָעֶלְיוֹן יָכוֹל לִפְשׁט אֶת יָדוֹ וְלִטֹּל – הֲרֵי הוּא שֶׁלּוֹ, וְהַשְּׁאָר שֶׁל תַּחְתּוֹן:

סְלִיק מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק א

א. הַשֻּׁתָּפִין שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת מְחִצָּה בֶּחָצֵר – בּוֹנִין אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִבְנוֹת גָּוִיל, גָּזִית, כְּפִיסִין, לְבֵנִים – בּוֹנִים. הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה. בְּגָוִיל – זֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. בְּגָזִית – זֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם וּמֶחֱצָה, וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם וּמֶחֱצָה. בִּכְפִיסִין – זֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם, וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם. בִּלְבֵנִים – זֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמֶחֱצָה, וְזֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמֶחֱצָה. לְפִיכָךְ אִם נָפַל הַכֹּתֶל – הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם: ב. וְכֵן בַּגִּנָּה, מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִגְדֹּר – מְחַיְּבִין אוֹתוֹ. אֲבָל בַּבִּקְעָה, מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִגְדֹּר – אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ, אֶלָּא אִם רוֹצֶה, כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּבוֹנֶה, וְעוֹשֶׂה חֲזִית מִבַּחוּץ. לְפִיכָךְ אִם נָפַל הַכֹּתֶל – הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלּוֹ. אִם עָשׂוּ מְדַעַת שְׁנֵיהֶן – בּוֹנִין אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע, וְעוֹשִׂין חֲזִית מִכָּאן וּמִכָּאן. לְפִיכָךְ אִם נָפַל הַכֹּתֶל – הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם: ג. הַמַּקִּיף אֶת חֲבֵרוֹ מִשָּׁלֹשׁ רוּחוֹתָיו, וְגָדַר אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְאֶת הַשְּׁנִיָּה וְאֶת הַשְּׁלִישִׁית – אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם עָמַד וְגָדַר אֶת הָרְבִיעִית – מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל: ד. כֹּתֶל חָצֵר שֶׁנָּפַל – מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִבְנוֹתוֹ עַד אַרְבַּע אַמּוֹת. בְּחֻזְקַת שֶׁנָּתַן, עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁלֹּא נָתַן. מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וּלְמַעְלָה – אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ. סָמַךְ לוֹ כֹּתֶל אַחֵר, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא נָתַן עָלָיו אֶת הַתִּקְרָה – מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל. בְּחֻזְקַת שֶׁלֹּא נָתַן, עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁנָּתַן: ה. כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת בֵּית שַׁעַר וְדֶלֶת לֶחָצֵר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא כָּל

הַחֲצֵרוֹת רְאוּיוֹת לְבֵית שַׁעַר. כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת לָעִיר חוֹמָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא כָּל הָעֲיָרוֹת רְאוּיוֹת לַחוֹמָה. כַּמָּה יִהֵא בָּעִיר וְיִהֵא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר? שְׁנַיִם־עָשָׂר חֹדֶשׁ. קָנָה בָּהּ בֵּית דִּירָה - הֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר מִיָּד: ו. אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר, עַד שֶׁיִּהֵא אַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה, וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה. וְלֹא אֶת הַשָּׂדֶה, עַד שֶׁיִּהֵא בָּהּ תִּשְׁעָה קַבִּין לָזֶה, וְתִשְׁעָה קַבִּין לָזֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַד שֶׁיִּהֵא בָּהּ תִּשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּין לָזֶה, וְתִשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּין לָזֶה. וְלֹא אֶת הַגִּנָּה, עַד שֶׁיִּהֵא בָּהּ חֲצִי קַב לָזֶה וַחֲצִי קַב לָזֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: בֵּית־רֹבַע. וְלֹא אֶת הַטְּרַקְלִין, וְלֹא אֶת הַמּוֹרָן, וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ, וְלֹא אֶת הַטְּלִית, וְלֹא אֶת הַמֶּרְחָץ, וְלֹא אֶת בֵּית־הַבַּד, עַד שֶׁיִּהֵא בָּהֶן כְּדֵי לָזֶה וּכְדֵי לָזֶה. זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁיֵּחָלֵק וּשְׁמוֹ עָלָיו - חוֹלְקִין. וְאִם לָאו - אֵין חוֹלְקִין. אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁאֵין שְׁנֵיהֶם רוֹצִים. אֲבָל בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶם רוֹצִים, אֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִכָּאן - יַחֲלוֹקוּ. וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ, אַף־עַל־פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶם רוֹצִים - לֹא יַחֲלוֹקוּ:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ב

א. לֹא יַחְפֹּר אָדָם בּוֹר סָמוּךְ לְבוֹרוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, וְלֹא שִׁיחַ, וְלֹא מְעָרָה, וְלֹא אַמַּת הַמַּיִם, וְלֹא נִבְרֶכֶת כּוֹבְסִין, אֶלָּא־אִם־כֵּן הִרְחִיק מִכֹּתֶל חֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְסָד בַּסִּיד. מַרְחִיקִין אֶת הַגֶּפֶת וְאֶת הַזֶּבֶל וְאֶת הַמֶּלַח וְאֶת הַסִּיד וְאֶת הַסְּלָעִים מִפְּתִלּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְסָד בַּסִּיד. מַרְחִיקִין אֶת הַזְּרָעִים, וְאֶת הַמַּחֲרֹשָׁה, וְאֶת מֵי רַגְלַיִם מִן הַכֹּתֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. וּמַרְחִיקִין אֶת הָרֵחַיִם שְׁלֹשָׁה מִן הַשֶּׁכֶב, שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הָרֶכֶב; וְאֶת הַתַּנּוּר, שְׁלֹשָׁה מִן הַכִּלְיָא, שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הַשָּׂפָה: ב. לֹא יַעֲמִיד אָדָם תַּנּוּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֶלָּא־אִם־כֵּן יֵשׁ עַל גַּבָּיו גֹּבַהּ אַרְבַּע אַמּוֹת. הָיָה מַעֲמִידוֹ בָּעֲלִיָּה - צָרִיךְ שֶׁיִּהֵא תַּחְתָּיו מַעֲזִיבָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. וּבַכִּירָה - טֶפַח. וְאִם הִזִּיק - מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא אָמְרוּ כָּל הַשִּׁעוּרִין הָאֵלּוּ, אֶלָּא שֶׁאִם הִזִּיק - פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם: ג. לֹא יִפְתַּח אָדָם חֲנוּת שֶׁל נַחְתּוֹמִין וְשֶׁל צַבָּעִין תַּחַת אוֹצְרוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ. וְלֹא רֶפֶת בָּקָר. בֶּאֱמֶת, בַּיַּיִן הִתִּירוּ, אֲבָל לֹא רֶפֶת בָּקָר. חֲנוּת שֶׁבֶּחָצֵר - יָכוֹל לִמְחוֹת בְּיָדוֹ, וְלוֹמַר לוֹ: 'אֵינִי יָכוֹל לִישֵׁן מִקּוֹל הַנִּכְנָסִין וּמִקּוֹל הַיּוֹצְאִין'. אֲבָל עוֹשֶׂה כֵּלִים, יוֹצֵא וּמוֹכֵר בְּתוֹךְ הַשּׁוּק, אֲבָל אֵינוֹ יָכוֹל לִמְחוֹת בְּיָדוֹ, וְלוֹמַר לוֹ: 'אֵינִי יָכוֹל לִישֵׁן, לֹא מִקּוֹל הַפַּטִּישׁ, וְלֹא מִקּוֹל הָרֵחַיִם, וְלֹא מִקּוֹל הַתִּינוֹקוֹת': ד. מִי שֶׁהָיָה כָּתְלוֹ סָמוּךְ לְכֹתֶל חֲבֵרוֹ - לֹא יִסְמֹךְ לוֹ כֹּתֶל אַחֵר, אֶלָּא־אִם־כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת. וְהַחַלּוֹנוֹת - מִלְמַעְלָן וּמִלְמַטָּן, וּמִכְּנֶגְדָּן, אַרְבַּע אַמּוֹת: ה. מַרְחִיקִין אֶת הַסֶּלֶם מִן

הַשּׁוֹבָךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּקְפֹּץ הַנְּמִיָּה. וְאֶת הַכֹּתֶל מִן הַמִּזְחִילָה אַרְבַּע אַמּוֹת, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא זוֹקֵף אֶת הַסֶּלַע. מַרְחִיקִין אֶת הַשּׁוֹבָךְ מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְלֹא יַעֲשֶׂה אָדָם שׁוֹבָךְ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, אֶלָּא־אִם־כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בֵּית אַרְבַּעַת כּוֹרִין, מְלֹא שֶׂגֶר הַיּוֹנָה. וְאִם לְקָחוֹ, אֲפִלּוּ בֵּית־רֹבַע - הֲרֵי הוּא בְּחֶזְקָתוֹ: ו. נִפּוּל הַנִּמְצָא בְּתוֹךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה - הֲרֵי הוּא שֶׁל בַּעַל הַשּׁוֹבָךְ. חוּץ מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה - הֲרֵי הוּא שֶׁל מוֹצְאוֹ. נִמְצָא בֵּין שְׁנֵי שׁוֹבָכוֹת: קָרוֹב לָזֶה - שֶׁלּוֹ. קָרוֹב לָזֶה - שֶׁלּוֹ. מֻחֶצָה עַל מֻחֶצָה - שְׁנֵיהֶם יַחֲלוֹקוּ: ז. מַרְחִיקִין אֶת הָאִילָן מִן הָעִיר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה, וּבֶחָרוּב וּבַשִּׁקְמָה - חֲמִשִּׁים אַמָּה. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: כָּל אִילַן סְרָק - חֲמִשִּׁים אַמָּה. אִם הָעִיר קְדוּמָה - קוֹצֵץ וְאֵינוֹ נוֹתֵן דְּמִים. וְאִם הָאִילָן קָדַם - קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דְּמִים. סָפַק זֶה קָדַם, סָפַק זֶה קָדַם - קוֹצֵץ וְאֵינוֹ נוֹתֵן דְּמִים: ח. מַרְחִיקִין גֹּרֶן קָבוּעַ מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה. לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם גֹּרֶן קָבוּעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, אֶלָּא־אִם־כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ, וּמַרְחִיק מִנְּטִיעוֹתָיו שֶׁל חֲבֵרוֹ וּמִנִּירוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַזִּיק: ט. מַרְחִיקִין אֶת הַנְּבֵלוֹת וְאֶת הַקְּבָרוֹת וְאֶת הַבָּרְסְקִי מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְאֵין עוֹשִׂין בָּרְסְקִי אֶלָּא לְמִזְרַח הָעִיר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לְכָל רוּחַ הוּא עוֹשֶׂה, חוּץ מִמַּעֲרָבָהּ, וּמַרְחִיק חֲמִשִּׁים אַמָּה:

י. מַרְחִיקִין אֶת הַמִּשְׁרָה מִן הַיָּרָק, וְאֶת הַכִּרְישִׁין מִן הַבְּצָלִים, וְאֶת הַחַרְדָּל מִן הַדְּבוּרִים. רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בַּחַרְדָּל: יא. מַרְחִיקִין אֶת הָאִילָן מִן הַבּוֹר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה, וּבֶחָרוּב וּבַשִּׁקְמָה - חֲמִשִּׁים אַמָּה, בֵּין מִלְמַעְלָה בֵּין מִן הַצַּד. אִם הַבּוֹר קָדַם - קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דְּמִים. וְאִם אִילָן קָדַם - לֹא יָקֹץ. סָפַק זֶה קָדַם, וְסָפַק זֶה קָדַם - לֹא יָקֹץ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף־עַל־פִּי שֶׁהַבּוֹר קָדַם לָאִילָן - לֹא יָקֹץ, שֶׁזֶּה חוֹפֵר בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְזֶה נוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ: יב. לֹא יִטַּע אָדָם אִילָן סָמוּךְ לִשְׂדֵה חֲבֵרוֹ, אֶלָּא־אִם־כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת, אֶחָד גְּפָנִים, וְאֶחָד כָּל אִילָן. הָיָה גָּדֵר בִּנְתַיִם - זֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר מִכָּאן, וְזֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר מִכָּאן. הָיוּ שָׁרָשִׁים יוֹצְאִין לְתוֹךְ שֶׁל חֲבֵרוֹ - מַעֲמִיק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְעַכֵּב אֶת הַמַּחֲרֵשָׁה. הָיָה חוֹפֵר בּוֹר שִׂיחַ וּמְעָרָה - קוֹצֵץ וְיוֹרֵד, וְהָעֹצִים שֶׁלּוֹ: יג. אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לִשְׂדֵה חֲבֵרוֹ - קוֹצֵץ מִלֹּא הַמַּרְדֵּעַ עַל־גַּבֵּי הַמַּחֲרֵשָׁה. וּבֶחָרוּב וּבַשִּׁקְמָה - כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת. בֵּית הַשִּׁלְחִין - כָּל הָאִילָן כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר: כָּל אִילַן סְרָק כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת: יד. אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לִרְשׁוּת־הָרַבִּים - קוֹצֵץ, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא גָּמָל עוֹבֵר וְרוֹכְבוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: גָּמָל טָעוּן פִּשְׁתָּן אוֹ חֲבִילֵי זְמוֹרוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כָּל הָאִילָן כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת, מִפְּנֵי הַטֻּמְאָה:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ג

א. חֶזְקַת הַבָּתִּים וְהַבּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחִין וְהַמְּעָרוֹת וְהַשּׁוֹבָכוֹת וְהַמֶּרְחָצָאוֹת וּבֵית־הַבַּדִּין וּבֵית־הַשְּׁלָחִין וְהָעֲבָדִים, וְכָל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֵּרוֹת תָּדִיר - חֶזְקָתָן שָׁלֹשׁ שָׁנִים מִיּוֹם לְיוֹם. שְׂדֵה הַבַּעַל - חֶזְקָתָהּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים, וְאֵינָהּ צְרִיכָה מִיּוֹם לְיוֹם. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: שִׁלְשָׁה חֳדָשִׁים בָּרִאשׁוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה בָּאַחֲרוֹנָה וּשְׁנֵים־עָשָׂר חֹדֶשׁ בָּאֶמְצַע, הֲרֵי שְׁמוֹנָה־עָשָׂר חֹדֶשׁ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: חֹדֶשׁ בָּרִאשׁוֹנָה וְחֹדֶשׁ בָּאַחֲרוֹנָה וּשְׁנֵים־עָשָׂר חֹדֶשׁ בָּאֶמְצַע - הֲרֵי אַרְבָּעָה־עָשָׂר חֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יִשְׁמָעֵאל: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּשְׂדֵה לָבָן. אֲבָל בִּשְׂדֵה אִילָן, כָּנַס אֶת תְּבוּאָתוֹ, מָסַק אֶת זֵיתָיו, כָּנַס אֶת קִיצּוֹ - הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים: ב. שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת לַחֶזְקָה: יְהוּדָה וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְהַגָּלִיל. הָיָה בִּיהוּדָה וְהֶחֱזִיק בַּגָּלִיל, בַּגָּלִיל וְהֶחֱזִיק בִּיהוּדָה - אֵינָהּ חֶזְקָה, עַד שֶׁיִּהְיֶה עִמּוֹ בַּמְּדִינָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: לֹא אָמְרוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים, אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּאַסְפַּמְיָא, וְיַחֲזִיק שָׁנָה, וְיֵלְכוּ וְיוֹדִיעוּהוּ שָׁנָה, וְיָבוֹא לְשָׁנָה אַחֶרֶת: ג. כָּל חֶזְקָה שֶׁאֵין עִמָּהּ טַעֲנָה - אֵינָהּ חֶזְקָה. כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: 'מָה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שֶׁלִּי'? וְהוּא אָמַר לוֹ: 'שֶׁלֹּא אָמַר לִי אָדָם דָּבָר מֵעוֹלָם' - אֵינָהּ חֶזְקָה. 'שֶׁמָּכַרְתָּ לִי', 'שֶׁנָּתַתָּ לִי בְּמַתָּנָה', 'אָבִיךָ מְכָרָהּ לִי', 'אָבִיךָ נָתָנָהּ לִי בְּמַתָּנָה' - הֲרֵי זוֹ חֶזְקָה. וְהַבָּא מִשּׁוּם יְרֻשָּׁה - אֵינוֹ צָרִיךְ טַעֲנָה. הָאֻמָּנִין וְהַשָּׁתָפִים וְהָאֲרִיסִין וְהָאַפּוֹטְרוֹפִין - אֵין לָהֶם חֶזְקָה. אֵין לְאִישׁ חֶזְקָה בִּנְכְסֵי אִשְׁתּוֹ, וְלֹא לְאִשָּׁה חֶזְקָה בִּנְכְסֵי בַּעְלָהּ, וְלֹא לָאָב בִּנְכְסֵי הַבֵּן, וְלֹא לַבֵּן בִּנְכְסֵי הָאָב. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בַּמַּחֲזִיק, אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה, וְהָאַחִין שֶׁחָלְקוּ, וְהַמַּחֲזִיק בִּנְכְסֵי הַגֵּר, נָעַל וְגָדַר וּפָרַץ כָּל שֶׁהוּא - הֲרֵי זוֹ חֶזְקָה: ד. הָיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכְלָהּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים, וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין - מְשַׁלְּמִין לוֹ אֶת הַכֹּל. שְׁנַיִם בָּרִאשׁוֹנָה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁנִיָּה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁלִישִׁית - מְשַׁלְּשִׁין בֵּינֵיהֶם. שְׁלֹשָׁה אַחִים וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶם - הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלֹשׁ עֵדִיּוֹת, וְהֵן עֵדוּת אַחַת לַהֲזָמָה: ה. אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם חֶזְקָה, וְאֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם חֶזְקָה: הָיָה מַעֲמִיד בְּהֵמָה בֶּחָצֵר, תַּנּוּר, וְכִירַיִם, וְרֵחַיִם, וּמְגַדֵּל תַּרְנְגוֹלִין, וְנוֹתֵן זִבְלוֹ בֶּחָצֵר - אֵינָהּ חֶזְקָה. אֲבָל עָשָׂה מְחִצָּה לִבְהֶמְתּוֹ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, וְכֵן לַתַּנּוּר, וְכֵן לַכִּירַיִם, וְכֵן לָרֵחַיִם, הִכְנִיס תַּרְנְגוֹלִין לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְעָשָׂה מָקוֹם לְזִבְלוֹ עָמֹק שְׁלֹשָׁה אוֹ גְּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה - הֲרֵי זוֹ חֶזְקָה: ו. הַמַּרְזֵב - אֵין לוֹ חֶזְקָה, וְיֵשׁ לְמִקְוֹמוֹ חֶזְקָה. הַמַּזְחִילָה - יֵשׁ לָהּ חֶזְקָה. סֻלָּם הַמִּצְרִי - אֵין לוֹ חֶזְקָה, וְלַצּוֹרִי - יֵשׁ לוֹ חֶזְקָה. חַלּוֹן הַמִּצְרִית - אֵין לָהּ חֶזְקָה, וְלַצּוֹרִית - יֵשׁ לָהּ חֶזְקָה. אֵיזוֹ הִיא חַלּוֹן הַמִּצְרִית? כָּל שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁל אָדָם יָכוֹל

לִכְנֵס לְתוֹכָהּ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם יֵשׁ לָהּ מַלְבֵּן, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁל אָדָם יָכוֹל לִכָּנֵס לְתוֹכָהּ - הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה. הַזִּיז, עַד טֶפַח - יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה, וְיָכוֹל לִמְחוֹת. פָּחוּת מִטֶּפַח - אֵין לוֹ חֲזָקָה, וְאֵין יָכוֹל לִמְחוֹת: ז. לֹא יִפְתַּח אָדָם חַלּוֹנוֹתָיו לַחֲצַר הַשֻּׁתָּפִין. לָקַח בַּיִת בְּחָצֵר אַחֶרֶת - לֹא יִפְתָּחֵנּוּ לַחֲצַר הַשֻּׁתָּפִין. בָּנָה עֲלִיָּה עַל־גַּבֵּי בֵיתוֹ - לֹא יִפְתָּחֶנָּה לַחֲצַר הַשֻּׁתָּפִין. אֶלָּא אִם רָצָה - בּוֹנֶה אֶת הַחֶדֶר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ, וּבוֹנֶה עֲלִיָּה עַל־גַּבֵּי בֵיתוֹ, וּפוֹתְחָהּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. לֹא יִפְתַּח אָדָם לַחֲצַר הַשֻּׁתָּפִין פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן. הָיָה קָטָן - לֹא יַעֲשֶׂנּוּ גָּדוֹל. אֶחָד - לֹא יַעֲשֶׂנּוּ שְׁנַיִם. אֲבָל פּוֹתֵחַ הוּא לִרְשׁוּת־הָרַבִּים פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן. הָיָה קָטָן - עוֹשֶׂה אוֹתוֹ גָּדוֹל. אֶחָד - עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שְׁנַיִם: ח. אֵין עוֹשִׂין חָלָל תַּחַת רְשׁוּת־הָרַבִּים, בּוֹרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עֲגָלָה מְהַלֶּכֶת וּטְעוּנָה אֲבָנִים. אֵין מוֹצִיאִין זִיזִין וּגְזוּזְטָרָאוֹת לִרְשׁוּת־הָרַבִּים, אֶלָּא אִם רָצָה, כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּמוֹצִיא. לָקַח חָצֵר וּבָהּ זִיזִין וּגְזוּזְטָרָאוֹת - הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקָתָהּ:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ד

א. הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת - לֹא מָכַר הַיָּצִיעַ, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁהִיא פְּתוּחָה לְתוֹכוֹ, וְלֹא אֶת הַחֶדֶר שֶׁלִּפְנִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא אֶת הַגַּג בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲקֶה גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת פֶּתַח, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים - אֵינוֹ מָכוּר: ב. לֹא אֶת הַבּוֹר, וְלֹא אֶת הַדּוּת, אַף־עַל־פִּי שֶׁכָּתַב לוֹ עָמְקָא וְרוּמָא. וְצָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. וּמוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא, בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'חוּץ מֵאֵלּוּ', שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. מְכָרָן לְאַחֵר - רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ: ג. הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת - מָכַר אֶת הַדֶּלֶת, אֲבָל לֹא אֶת הַמַּפְתֵּחַ. מָכַר אֶת הַמַּכְתֶּשֶׁת הַקְּבוּעָה, אֲבָל לֹא אֶת הַמַּטַּלְטֶלֶת. מָכַר אֶת הָאַצְטְרוֹבָל, אֲבָל לֹא אֶת הַקֶּלֶת, וְלֹא אֶת הַתַּנּוּר, וְלֹא אֶת הַכִּירַיִם. מָכַר תַּנּוּר - מָכַר כִּירַיִם. בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ' - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין: ד. הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר - מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׂיחִין, וּמְעָרוֹת, אֲבָל לֹא אֶת הַמַּטַּלְטְלִין. בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ' - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ - לֹא מָכַר אֶת הַמֻּרְחָץ וְלֹא אֶת בֵּית־הַבַּד שֶׁבְּתוֹכָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר - לֹא מָכַר אֶלָּא אֲוִירָהּ שֶׁל חָצֵר: ה. הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית־הַבַּד - מָכַר אֶת הַיָּם וְאֶת הַמַּמְל וְאֶת הַבְּתוּלוֹת, אֲבָל לֹא מָכַר אֶת הָעֲכִירִין וְאֶת הַגַּלְגַּל וְאֶת הַקּוֹרָה. בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ' - הֲרֵי כֻלָּן

מְכוּרִין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הַמּוֹכֵר בֵּית־הַבַּד - מָכַר אֶת הַקּוֹרָה: ו. הַמּוֹכֵר אֶת הַמֶּרְחָץ - לֹא מָכַר אֶת הַנְּסָרִים וְאֶת הַסַּפְסָלִים וְאֶת הַוִּילָאוֹת. בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הוּא וְכָל מַה שֶׁבְּתוֹכוֹ' - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ - לֹא מָכַר אֶת הַמְּגוּרוֹת שֶׁל מַיִם, וְלֹא אֶת הָאוֹצָרוֹת שֶׁל עֵצִים: ז. הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר - מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׂיחִין, וּמְעָרוֹת, מֶרְחֲצָאוֹת וְשׁוֹבָכוֹת, בֵּית הַבַּדִּין וּבֵית הַשְּׁלָחִין, אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטְלִין. וּבִזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ', אֲפִלּוּ הָיוּ בָהּ בְּהֵמָה וַעֲבָדִים - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר - מָכַר אֶת הַסַּנְטֵר: ח. הַמּוֹכֵר אֶת הַשָּׂדֶה - מָכַר אֶת הָאֲבָנִים שֶׁהֵם לִצְרָכָהּ, וְאֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם שֶׁהֵם לְצָרְכּוֹ, וְאֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא מְחֻבֶּרֶת לַקַּרְקַע, וְאֶת מְחִצַּת הַקָּנִים, שֶׁהִיא פְּחוּתָה מִבֵּית־רֹבַע, וְאֶת הַשּׁוֹמֶרָה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה בַּטִּיט, וְאֶת הֶחָרוּב שֶׁאֵינוֹ מֻרְכָּב, וְאֶת בְּתוּלַת הַשִּׁקְמָה: ט. אֲבָל לֹא מָכַר, לֹא אֶת הָאֲבָנִים שֶׁאֵינָן לְצָרְכָּהּ, וְלֹא אֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם, שֶׁאֵינָן לְצָרְכּוֹ, וְלֹא אֶת הַתְּבוּאָה, שֶׁהִיא תְלוּשָׁה מִן הַקַּרְקַע. בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ' - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ - לֹא מָכַר לֹא אֶת מְחִצַּת הַקָּנִים שֶׁהִיא בֵּית־רֹבַע, וְלֹא אֶת הַשּׁוֹמֶרָה שֶׁהִיא עֲשׂוּיָה בַּטִּיט, וְלֹא אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב, וְלֹא אֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה, וְלֹא אֶת הַבּוֹר, וְלֹא אֶת הַגַּת, וְלֹא אֶת הַשּׁוּבָךְ, בֵּין חֲרֵבִין בֵּין יְשׁוּבִין. וְצָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵינוֹ צָרִיךְ. וּמוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָא, בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ חוּץ מֵאֵלּוּ - שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. מִכָּרָן לְאַחֵר - רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: אֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּמוֹכֵר. אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה - נוֹתֵן אֶת כֻּלָּם. הָאַחִין שֶׁחָלְקוּ, זָכוּ בַּשָּׂדֶה - זָכוּ בְּכֻלָּם. הַמַּחֲזִיק בִּנְכְסֵי הַגֵּר, הֶחֱזִיק בַּשָּׂדֶה - הֶחֱזִיק בְּכֻלָּם. הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה - הִקְדִּישׁ אֶת כֻּלָּם. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה - לֹא הִקְדִּישׁ, אֶלָּא אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב וְאֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה:

מַסֶּכֶת בָּבָא בָּתְרָא פֶּרֶק ה

ה. הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה - מָכַר אֶת הַתֶּרֶן וְאֶת הַנֵּס וְאֶת הָעוֹגִין וְאֶת כָּל הַמַּנְהִיגִין אוֹתָהּ, אֲבָל לֹא מָכַר לֹא אֶת הָעֲבָדִים, וְלֹא אֶת הַמַּרְצוּפִין, וְלֹא אֶת הָאַנְתִּיקִי. וּבִזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ: 'הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ' - הֲרֵי כֻלָּן מְכוּרִין. מָכַר אֶת הַקָּרוֹן - לֹא מָכַר אֶת הַפְּרָדוֹת. מָכַר אֶת הַפְּרָדוֹת - לֹא מָכַר אֶת הַקָּרוֹן. מָכַר אֶת הַצֶּמֶד - לֹא מָכַר אֶת הַבָּקָר. מָכַר אֶת הַבָּקָר - לֹא מָכַר אֶת הַצֶּמֶד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַדְּמִים מוֹדִיעִין. כֵּיצַד? אָמַר לוֹ: 'מְכֹר לִי צִמְדְּךָ בְּמָאתַיִם זוּז'; הַדָּבָר

יָדוּעַ שֶׁאֵין הַצֶּמֶד בְּמָאתַיִם זוּז. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין הַדָּמִים רְאָיָה: ב. הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר - לֹא מָכַר כֵּלָיו. נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר: מָכַר כֵּלָיו. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: פְּעָמִים מְכוּרִין, וּפְעָמִים אֵינָן מְכוּרִין. כֵּיצַד? הָיָה חֲמוֹר לְפָנָיו וְכֵלָיו עָלָיו. וְאָמַר לוֹ: 'מְכֹר לִי חֲמוֹרְךָ זֶה' - הֲרֵי כֵלָיו מְכוּרִין. 'חֲמוֹרְךָ הוּא' - אֵין כֵּלָיו מְכוּרִין: ג. הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר - מָכַר אֶת הַסְּיָח. מָכַר אֶת הַפָּרָה - לֹא מָכַר אֶת בְּנָהּ. מָכַר אַשְׁפָּה - מָכַר זִבְלָהּ. מָכַר בּוֹר - מָכַר מֵימָיו. מָכַר כַּוָּרַת - מָכַר דְּבוּרִים. מָכַר שׁוֹבָךְ - מָכַר יוֹנִים. הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת שׁוֹבָךְ מֵחֲבֵרוֹ - מַפְרִיחַ בִּרְכָה רִאשׁוֹנָה. פֵּרוֹת כַּוָּרַת - נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה נְחִילִין וּמְסָרֵס. חַלּוֹת דְּבַשׁ - מַנִּיחַ שְׁתֵּי חַלּוֹת. זֵיתִים לָקֵץ - מַנִּיחַ שְׁתֵּי גְּרוֹפְיוֹת: ד. הַקּוֹנֶה שְׁנֵי אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ - הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה קַרְקַע. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: קָנָה קַרְקַע. הִגְדִּילוּ - לֹא יִשַּׁפֶּה. וְהָעוֹלֶה מִן הַגֶּזַע - שֶׁלּוֹ. וּמִן הַשָּׁרָשִׁים - שֶׁל בַּעַל הַקַּרְקַע. וְאִם מֵתוּ - אֵין לוֹ קַרְקַע. קָנָה שְׁלֹשָׁה - קָנָה קַרְקַע. הִגְדִּילוּ - יִשַּׁפֶּה. וְהָעוֹלֶה מִן הַגֶּזַע וּמִן הַשָּׁרָשִׁין - שֶׁלּוֹ. וְאִם מֵתוּ - יֵשׁ לוֹ קַרְקַע: ה. הַמּוֹכֵר רֹאשׁ בְּהֵמָה גַּסָּה - לֹא מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם. מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם - לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ. מָכַר אֶת הַקָּנֶה - לֹא מָכַר אֶת הַכָּבֵד. מָכַר אֶת הַכָּבֵד - לֹא מָכַר אֶת הַקָּנֶה. אֲבָל בַּדַּקָּה: מָכַר אֶת הָרֹאשׁ - מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם. מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם - לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ. מָכַר אֶת הַקָּנֶה - לֹא מָכַר אֶת הַכָּבֵד. מָכַר אֶת הַכָּבֵד - לֹא מָכַר אֶת הַקָּנֶה: ו. אַרְבַּע מִדּוֹת בַּמּוֹכְרִין: מָכַר לוֹ חִטִּים יָפוֹת וְנִמְצְאוּ רָעוֹת - הַלּוֹקֵחַ יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ. רָעוֹת וְנִמְצְאוּ יָפוֹת - מוֹכֵר יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ. רָעוֹת וְנִמְצְאוּ רָעוֹת, יָפוֹת וְנִמְצְאוּ יָפוֹת - אֵין אֶחָד מֵהֶם יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ. שְׁחַמְתִּית וְנִמְצֵאת לְבָנָה, לְבָנָה וְנִמְצֵאת שְׁחַמְתִּית, עֵצִים שֶׁל זַיִת, וְנִמְצְאוּ שֶׁל שִׁקְמָה, שֶׁל שִׁקְמָה וְנִמְצְאוּ שֶׁל זַיִת, יַיִן וְנִמְצָא חֹמֶץ, חֹמֶץ וְנִמְצָא יַיִן - שְׁנֵיהֶם יְכוֹלִין לַחֲזֹר בָּהֶן: ז. הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ, מְשַׁךְ וְלֹא מָדַד - קָנָה. מָדַד וְלֹא מָשַׁךְ - לֹא קָנָה. אִם הָיָה פִּקֵּחַ - שׁוֹכֵר אֶת מְקוֹמוֹ. הַלּוֹקֵחַ פִּשְׁתָּן מֵחֲבֵרוֹ - הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה עַד שֶׁיְּטַלְטְלֶנּוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. וְאִם הָיָה בְּמִחְבָּר לַקַּרְקַע, וְתָלַשׁ כָּל שֶׁהוּא - קָנָה: ח. הַמּוֹכֵר יַיִן וְשֶׁמֶן לַחֲבֵרוֹ וְהוּקְרוּ אוֹ שֶׁהוְּזְלוּ, אִם עַד שֶׁלֹּא נִתְמַלְּאָה הַמִּדָּה - לַמּוֹכֵר. מִשֶּׁנִּתְמַלְּאָה הַמִּדָּה - לַלּוֹקֵחַ. וְאִם הָיָה סַרְסוּר בֵּינֵיהֶן, נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית - נִשְׁבְּרָה לַסַּרְסוּר. וְחַיָּב לְהַטִּיף לוֹ שָׁלֹשׁ טְפִין. הִרְכִּינָהּ וּמָצָה - הֲרֵי הוּא שֶׁל מוֹכֵר. וְהַחֲנְוָנִי אֵינוֹ חַיָּב לְהַטִּיף שָׁלֹשׁ טְפִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עֶרֶב־שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה - פָּטוּר: ט. הַשּׁוֹלֵחַ אֶת בְּנוֹ אֵצֶל חֲנְוָנִי וּפַנְדְּיוֹן בְּיָדוֹ, וּמָדַד לוֹ בְּאֹסֶר שֶׁמֶן, וְנָתַן לוֹ אֶת הָאֹסֶר, שָׁבַר אֶת הַצְּלוֹחִית, וְאִבֵּד אֶת הָאֹסֶר - חֲנְוָנִי חַיָּב. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר, שֶׁעַל מְנָת כֵּן שִׁלְּחוֹ.

וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי יְהוּדָה, בִּזְמַן שֶׁהַצָּלוּחִית בְּיַד הַתִּינוֹק, וּמָדַד חֲנָנִי לְתוֹכָהּ - חֲנָנִי פָּטוּר: י. הַסִּיטוֹן מְקַנֵּחַ מִדּוֹתָיו אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבַעַל־הַבַּיִת - אַחַת לִשְׁנֵים־עָשָׂר חֹדֶשׁ. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: חִלּוּף הַדְּבָרִים. חֲנָנִי מְקַנֵּחַ מִדּוֹתָיו פַּעֲמַיִם בַּשַּׁבָּת, וּמְמַחֶה מִשְׁקְלוֹתָיו פַּעַם אַחַת בַּשַּׁבָּת, וּמְקַנֵּחַ מֹאזְנַיִם עַל כָּל מִשְׁקָל וּמִשְׁקָל: יא. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בַּלַּח. אֲבָל בַּיָּבֵשׁ - אֵינוֹ צָרִיךְ. וְחַיָּב לְהַכְרִיעַ לוֹ טֶפַח. הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עַיִן בְּעַיִן - נוֹתֵן לוֹ גֵּרוּמָיו אֶחָד לַעֲשָׂרָה בַּלַּח וְאֶחָד לָעֶשְׂרִים בַּיָּבֵשׁ. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָמֹד בַּדַּקָּה - לֹא יָמֹד בַּגַּסָּה. בַּגַּסָּה - לֹא יָמֹד בַּדַּקָּה. לִמְחֹק - לֹא יִגְדֹּשׁ. לִגְדֹּשׁ, לֹא יִמְחֹק:

[יִתְרוֹ פב.]

(יום ראשון ; שְׁמוֹת שא-שב)

סָבִיב. וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ, הַהוּא דִּכְתִיב בֵּיהּ וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת.

תַּנְיָא רַבִּי יוֹסֵי בַּר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, חָמוּ יִשְׂרָאֵל הָכָא, מַה דְּלָא חָמָא יְחֶזְקֵאל בֶּן בּוּזִי, וְכֻלְּהוּ אִתְדְּבָקוּ בֶּחָכְמְתָא עִלָּאָה יַקִּירָא. חַמְשָׁה דַּרְגִּין דְּקַלִּין חָמוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְּסִינַי, וּבַחֲמִשָּׁה דַּרְגִּין אִלֵּין אִתְיְהִיבַת אוֹרַיְיתָא. דַּרְגָּא חֲמִישָׁאָה הוּא דִּכְתִיב קוֹל הַשֹּׁפָר, יְחֶזְקֵאל לָקֳבְלֵיהוֹן חָמָא חֲמִשָּׁה דַּרְגִּין דְּאִנּוּן לְבַר מֵאִלֵּין, דְּאִנּוּן רוּחַ סְעָרָה, עָנָן גָּדוֹל, וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת, וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב, וְעֵין הַחַשְׁמַל.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּיִשְׂרָאֵל כְּתִיב (דְּבָרִים ה, ד): פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר יְיָ וְגוֹ׳. בִּיחֶזְקֵאל כְּתִיב, כְּעֵין, וּדְמוּת, כְּמַאן דְּחָמֵי בָּתַר כּוֹתָלִין סַגִּיאִין, כְּמַאן דְּחָמֵי בַּר נָשׁ בָּתַר כּוֹתָלָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה דְּחָמוּ יִשְׂרָאֵל, לָא חָמָא נְבִיאָה אַחֲרָא, כָּל שֶׁכֵּן מַה דְּחָמָא מֹשֶׁה, דְּלָא חָמָא נְבִיאָה אַחֲרָא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ, דִּכְתִיב בֵּיהּ (שְׁמוֹת לד, כח): וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ, וְלֹא בְּחֵיזוּ אַחֲרָא, כְּמָה דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר יב, ח): וּמַרְאֶה וְלֹא בְּחִידוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ג): הָיֹה הָיָה דְּבַר יְיָ, נְבוּאָה לְשַׁעֲתָא הָיְתָה. ר׳ יְהוּדָה אוֹמֵר, לְקִיּוּמָא הוּא דְּאָתָא, דְּאִצְטְרִיךְ לְמֶהֱוֵי בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, לְאִשְׁתְּמוֹדְעָא דְּהָא לָא שָׁבִיק לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְכָל אֲתַר דְּמִתְפָּזְרִין יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא, עִמְּהוֹן הוּא שַׁרְיָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָיֹה הָיָה: דְּחָמָא וְלָא חָמָא, דְּקָאִים בְּאִנּוּן מִלִּין וְלָא קָאִים, הָדָא הוּא דִּכְתִיב וָאֵרֶא כְּעֵין חַשְׁמַל, וְלָא חַשְׁמַל, אֲבָל יִשְׂרָאֵל מַה כְּתִיב בְּהוּ, וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת, כָּל חַד וְחַד חָמָא כִּדְקָא חָזֵי לֵיהּ.

דְּתַנְיָא, כָּל חַד וְחַד הֲווֹ קַיְימִין שׁוּרִין שׁוּרִין, תְּחוּמִין תְּחוּמִין, וְכִדְקָא אִתְחָזֵי לְהוּ, חָמוּ כָּל חַד וְחַד.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, רֵישֵׁי דְּעַמָּא בִּלְחוֹדַיְיהוּ, רֵישֵׁי דְּשָׁבָטִין בִּלְחוֹדַיְיהוּ, נוּקְבֵי בִּלְחוֹדַיְיהוּ, חֲמֵשׁ דַּרְגִּין לִימִינָא, וַחֲמֵשׁ דַּרְגִּין לְשִׂמְאלָא, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים כט, ט): אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ וְגוֹ׳, הָא חֲמֵשׁ

דַּרְגִּין לִימִינָא, וַחֲמֵשׁ דַּרְגִּין לִשְׂמָאלָא מַאן אִנּוּן, הַיְינוּ דִּכְתִיב (שָׁם, י): טַפְּכֶם, נְשֵׁיכֶם, וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ, מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ, עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ. הָא חֲמֵשׁ דַּרְגִּין לִשְׂמָאלָא.

כֻּלְּהוּ דַּרְגִּין אִתְתָּקָנוּ כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, לָקָבְלֵיהוֹן יַרְתוּ יִשְׂרָאֵל אַחֲסָנַת עָלְמִין עֶשֶׂר אֲמִירָן, דִּבְהוּ תַּלְיָין כָּל פִּקּוּדִין וְכָל זַכְוָון, וְכָל יְרוּתַת אַחֲסָנָא דְּאִנּוּן חוּלָקָא טָבָא דְּיִשְׂרָאֵל.

תָּאנָא, בְּהַהִיא שַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְגְּלֵי בְּטוּרָא דְּסִינַי, הֲווֹ חָמָאן כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמַאן דְּחָמֵי נְהוֹרָא בַּעֲשִׁישָׁתָא, וּמֵהַהוּא נְהוֹרָא הֲוָה חָמֵי כָּל חַד וְחַד, מַה דְּלָא חָמָא יְחֶזְקֵאל נְבִיאָה.

מַאי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּאִנּוּן קַלִּין עִלָּאִין, אִתְגְּלִיאוּ בְּחַד, כְּמָה דַּאֲמִינָא, דִּכְתִיב וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. אֲבָל בְּיחֶזְקֵאל שְׁכִינְתָּא אִתְגְּלֵי בִּרְתֵיכוּי וְלָא יַתִּיר, וַהֲוָה חָמֵי כְּמַאן דְּחָמֵי בָּתַר כּוֹתָלִין סַגִּיאִין.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, זַכָּאָה חוּלָקָא דְּמֹשֶׁה, דִּכְתִיב בֵּיהּ, וַיֵּרֶד יְיָ עַל הַר סִינַי וַיִּקְרָא יְיָ לְמֹשֶׁה, זַכָּאָה דָּרָא דִּכְתִיב בֵּיהּ, יֵרֶד יְיָ לְעֵינֵי כָל הָעָם עַל הַר סִינָי.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב (דְּבָרִים לג, ב): מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, דְּהָא מִימִינָא אִתְגְּלֵי מַה דְּאִתְגְּלֵי. מַה בֵּין הַאי לְהַאי, אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, הָכָא בְּסִינַי, רֵישָׁא וְגוּפָא דְּמַלְכָּא, דִּכְתִיב (שְׁמוּאֵל ב׳ כב, י): וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד, וּבַאֲתַר דְּאִית רֵישָׁא אִית גּוּפָא, אֲבָל בִּיחֶזְקֵאל כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ג): וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד יְיָ, דְּאִתְגְּלֵי יְדָא וְלָא גּוּפָא, וְתָנֵינָן, אַפִּילּוּ בִּידָא יַד יְיָ עִלָּאָה, יַד יְיָ תַּתָּאָה.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים. מַרְאַת כְּתִיב חָסֵר, לְאִתְחַזָּאָה דִּבְגִין שְׁכִינְתָּא קָאָמַר, דְּהָא וָאֶרְאֶה מַרְאַת חָסֵר, מַרְאֶה חַד. אָמַר רִבִּי יֵיסָא, וְכִי שְׁכִינְתָּא לָאו כֹּלָּא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, לָא דָּמֵי רֵישָׁא דְּמַלְכָּא לְרַגְלוֹי דְּמַלְכָּא, אַף עַל גַּב דְּכֹלָּא הֲוֵי בְּגוּפָא דְּמַלְכָּא.

תָּא חֲזֵי, בִּישַׁעְיָהוּ כְּתִיב (יְשַׁעְיָה ו, א): וָאֵרָא אֶת יְיָ, בִּיחֶזְקֵאל כְּתִיב, וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים, הָכָא אֶת, הָתָם מַרְאוֹת. מַה דְּחָמָא דָּא, חָמָא דָּא. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּמֹשֶׁה, דְּלָא הֲוָה נְבִיאָה מְהֵימָנָא שְׁלֵימָא כְּוָותֵיהּ.

וָאֵרָא אֶת יְיָ, אֶת דַּייְקָא. וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים, מַרְאַת דַּייְקָא. וּבְדַרְגָּא חַד הֲוֹו. אִי

[יִתְרוֹ פב:]

(יוֹם שֵׁנִי; שְׁמוֹת שג-שד)

הָכִי, אֲמַאי לָא פָּרִישׁ יְשַׁעְיָה כּוּלֵי הַאי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, דָּא כְּלִיל, דָּא פָּרִישׁ. מַאי טַעֲמָא פָּרִישׁ כּוּלֵי הַאי יְחֶזְקֵאל. אֶלָּא, כֻּלָּא אִצְטְרִיךְ בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דְּיִנְדְּעוּן חֲבִיבוּתָא דְּחָבִיב לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּשְׁכִינְתֵּיהּ וּרְתִיכוֹי אַתְיָין לְדַיְּירָא בֵּינַיְיהוּ בְּגָלוּתָא.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא, בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים, וְהָא כְּתִיב (יְשַׁעְיָה כג, יג): הֵן אֶרֶץ כַּשְׂדִּים זֶה הָעָם לֹא הָיָה, אֲמַאי אִתְגְּלֵי שְׁכִינְתָּא תַּמָּן, אִי תֵּימָא בְּגִינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, הָוָה טָב דְּתִשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא בְּגַוַויְיהוּ, וְלָא יִתְגַּלְיָיא. אֶלָּא, הָכִי תָּאנָא, אִי לָאו דְּאִתְגַּלְיָיא לָא הֲווֹ יַדְעִין.

וְהָא דְּאִתְגַּלְיָיא, מַה כְּתִיב, עַל נְהַר כְּבָר, עַל מַיָּא, בַּאֲתַר דְּלָא יִסְתָּאַב, וְלָא שַׁרְיָא מְסָאֲבוּתָא. וְהַהוּא נַהֲרָא הָוָה חַד מֵאַרְבַּע נָהֲרִין דְּנָפְקִין מִגִּנְתָּא דְּעֵדֶן, דִּכְתִיב עַל נְהַר כְּבָר, מַאי כְּבָר, דִּכְבָר הָוָה. מֵאֲתָר דְּשְׁכִינְתָּא שַׁרְיָא עֲלוֹי, וּכְתִיב וַתְּהִי עָלָיו שָׁם יַד יְיָ, שָׁם, וְלָא בַּאֲתַר אָחֳרָא.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, כְּתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ה): וּמִתּוֹכָהּ דְּמוּת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן דְּמוּת אָדָם לָהֶנָּה. תָּאנָא בְּרָזָא עִלָּאָה, אַרְבַּע חֵיוָן אִית, דְּאִינְהוּ לְגוֹ בְּגוֹ הֵיכָלָא קַדִּישָׁא, וְאִנּוּן קַדְמָאֵי, עַתִּיקִין דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, כְּלָלָא דִּשְׁמָא עִלָּאָה. וְיֶחֱזְקֵאל חָמָא דְּמוּת דִּרְתִיכִין עִלָּאִין, דְּהָא הוּא חָמָא מֵאֲתָר דְּלָא הָוָה נָהִיר כָּל כָּךְ. תָּאנָא, כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא, אִית לְתַתָּא מִינַיְיהוּ, וְכֵן בְּכֻלְּהוּ עָלְמִין, כּוּלְּהוּ אֲחִידָן דָּא בְּדָא וְדָא בְּדָא.

וְאִי תֵּימָא לְעֵילָּא יַתִּיר דְּחָמָא. תָּנִינָן, מֹשֶׁה חָמָא בְּאַסְפַּקְלַרְיָא דְּנָהֲרָא, וְכֻלְּהוּ נְבִיאֵי לָא חָמוּ אֶלָּא מִגּוֹ אַסְפַּקְלַרְיָא דְּלָא נָהֲרָא, דִּכְתִיב וַאֲרָאֶה מַרְאֹת אֱלֹהִים. וּכְתִיב (בַּמִּדְבָּר יב, ו-ז): אִם יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְיָ בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע וְגוֹ', לֹא כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה וְגוֹ', וּכְתִיב (שָׁם, ח): פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, תָּא חֲזֵי, דִּנְבִיאִין כֻּלְּהוּ לְגַבֵּיהּ כְּנוּקְבָא לְגַבֵּי דְּכוּרָא,

דִּכְתִיב פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וּמַרְאֶה. וְלִשְׁאַר נְבִיאִים בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע. בַּמַּרְאָה וְלָא מַרְאוֹת. כָּל שֶׁכֵּן יְחֶזְקֵאל, דְּאַפִּילוּ מַרְאָה לָא כְּתִיב בֵּיהּ, אֶלָּא מַרְאוֹת חָסֵר, וְכָל שֶׁכֵּן דִּכְתִיב בְּמֹשֶׁה, וְלֹא בְחִידוֹת, אֶלָּא כָּל מִלָּה עַל בֻּרְיֵיהּ. זַכָּאָה אִיהוּ דָּרָא דִּנְבִיאָה דָּא שָׁרֵי בְּגַוְויְיהוּ.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי יְהוּדָה, אַפִּין בְּאַפִּין חָמוּ יִשְׂרָאֵל זִיו יְקָרָא דְּמַלְכֵּיהוֹן, וְלָא הֲוָה בְּהוֹן סוּמִין, וְחִגְּרִין, וּקְטִיעִין, וְחֵרְשִׁין. סוּמִין, מַשְׁמַע דִּכְתִיב וְכָל הָעָם רוֹאִים. חִגְּרִין, דִּכְתִיב וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר. קְטִיעִין וְחֵרְשִׁין, נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע. וּלְזִמְנָא דְּאָתֵי כְּתִיב (יְשַׁעְיָה לה, ו): אָז יְדַלֵּג כָּאַיָּל פִּסֵּחַ וְתָרֹן לְשׁוֹן אִלֵּם.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר (שְׁמוֹת כ, א). רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תְּהִלִּים קו, ב): מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. בְּכַמָּה אָרְחִין אוֹרַיְיתָא אַסְהִידַת בְּבַר נָשׁ, דְּלָא יְחוּב קַמֵּי מָאנֵיהּ. בְּכַמָּה אָרְחִין יָהִיב לֵיהּ עֵיטָא, דְּלָא יִסְטֵי מֵאָרְחוֹי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא. בְּכַמָּה אָרְחִין יָהִיב לֵיהּ עֵיטָא, הֵיךְ יֵתוּב קָמֵי מָאנֵיהּ, וְיִמְחוֹל לֵיהּ.

דְּתָנָן, שִׁית מְאָה וּתְלַת עָשָׂר זִינֵי עֵיטָא יָהִיב אוֹרַיְיתָא לְבַר נָשׁ, לְמֶהֱוֵי שְׁלִים בְּמָאנֵיהּ, בְּגִין דְּמָאנֵיהּ בָּעָא לְאוֹטָבָא לֵיהּ בְּעָלְמָא דֵּין וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי. וַיִּתְיַר בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, דְּהָא תָּנִינָן, כָּל מַה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַשְׁלִים לֵיהּ לְבַר נָשׁ, מֵאנּוּן טָבָאן דְּזָכֵי בְּהוּ לְעָלְמָא דְּאָתֵי אִשְׁתְּלִים בְּהוּ. מַאי טַעֲמָא, מִשּׁוּם דְּעָלְמָא דְּאָתֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוֵי.

וְהָכִי תָּנִינָן, הַאי עָלְמָא לָקְבֵלֵיהּ דְּעָלְמָא דְּאָתֵי, לָא הֲוֵי אֶלָּא כְּפִרוּזְדוֹר לְגַבֵּי טְרַקְלִין. וְכַד זָכֵי הַהוּא זַכָּאָה, בְּדִידֵיהּ זָכֵי. דְּתַנְיָא, כְּתִיב (דְּבָרִים יח, ב): וְנַחֲלָה לֹא יִהְיֶה לוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו. מַאי טַעְמָא, מִשּׁוּם דַּייָ הוּא נַחֲלָתוֹ. זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ מַאן דְּזָכֵי לְאַחֲסָנָא אַחֲסַנְתָּא עִלָּאָה דָּא, זָכֵי בָּהּ בְּעָלְמָא דָּא, וּבְבֵיתָא דְּהַאי עָלְמָא. כָּךְ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, וּבְבֵיתָא עִלָּאָה קַדִּישָׁא, דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נו, ה): וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וָשֵׁם,

[יִתְרוֹ פג.]

(יום שְׁלִישִׁי; שְׁמוֹת שה-שו)

זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּהַהוּא זַכָּאָה, דְּמָדוֹרֵיהּ עִם מַלְכָּא בְּבֵיתֵיהּ.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ דְּהַהוּא זַכָּאָה, דְּזָכֵי לְהַאי דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נח, יד): אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ, עִם יְיָ לָא כְּתִיב, אֶלָּא עַל יְיָ. מַאי עַל יְיָ, אַתָּר דְּעִלָּאִין וְתַתָּאִין אִתְמַשְׁכָן מִינֵּיהּ, וְתָאבִין לְהַהוּא אַתָּר, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קכא, א): מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי, וּכְתִיב (דָּנִיֵּאל ז, יג): וְעַד עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וּקְדָמוֹהִי הַקְרְבוּהִי. וְתִיאוּבְתָּא וְעִנּוּגָא דְּצַדִּיקַיָּא, לְאִסְתַּכְּלָא לְהַהוּא זִיוָא, דְּכָל זִיוָא מִינֵּיהּ נָפְקָא, וְאִתְמַשְׁכָן מִנֵּיהּ כָּל אִנּוּן כְּתִרִין.

תּוּ אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, תָּנִינָן בְּהַאי קְרָא אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ, סוֹפֵיהּ דִּקְרָא מַה כְּתִיב, וְהִרְכַּבְתִּיךְ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ, עַל הַהוּא אַתָּר דְּאִקְרֵי בָּמֳתֵי אָרֶץ, אִיהוּ לְעֵילָּא מֵהַאי אֶרֶץ, וְהַהוּא אַתָּר דְּאִקְרֵי בָּמֳתֵי אָרֶץ, הַיְינוּ שָׁמַיִם. וְהַיְינוּ דִּכְתִיב עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ.

עַל יְיָ, אָמַר רִבִּי אַבָּא, אָז תֵּשֵׁב לָא כְּתִיב, אֶלָּא אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ, הַיְינוּ שָׁמַיִם, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים נז, ו): רוּמָה עַל הַשָּׁמַיִם אֱלֹהִים. וְהִרְכַּבְתִּיךְ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ, הַיְינוּ אֶרֶץ הַחַיִּים, מִמַּשְׁמַע דִּכְתִיב עַל בָּמֳתֵי, לְאַכְלָלָא צִיּוֹן וִירוּשְׁלַיִם, דְּאִקְרוֹן בָּמֳתֵי אָרֶץ, וְהַיְינוּ שָׁמַיִם דִּלְעֵילָּא, וְאֶרֶץ דִּלְעֵילָּא. וּמִלָּה דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, הָכִי הוּא, וְכוֹלָּא חַד, דִּכְתִיב וְעַד עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וְגוֹ׳, וְכָל הָנֵי מִילֵי לַאֲתָר חַד סַלְקִין.

אָמַר רִבִּי אַבָּא לְרִבִּי שִׁמְעוֹן, לֵימָא לִי מֹר, הַאי קְרָא כּוּלֵיהּ, בְּמַאי אוֹקִימְנָא לֵיהּ, דִּכְתִיב אָז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךְ עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךְ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. אָמַר לֵיהּ, הָא כֻּלָּא אִתְמַר, דְּתַפְנוּקָא וְעִדּוּנָא עַל יְיָ כְּתִיב, אַתָּר דְּאִיהוּ לְעֵילָּא. וּכְתִיב וְעַד עַתִּיק יוֹמַיָּא מְטָה וְגוֹ׳. עַל בָּמֳתֵי אָרֶץ כְּמָה דְּאִתְמַר.

וְהַאֲכַלְתִּיךְ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כז, כח): וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וְגוֹ׳, וְהַיְינוּ נַחֲלַת יַעֲקֹב. וּבִרְכָתָא דְּבָרִיךְ יִצְחָק לְיַעֲקֹב, עַל הַאי שָׁמַיִם קָאָמַר. וּבָרְכֵיהּ בִּבְרָכָתָא דְּזִמִּינִין בְּנוֹי דְּיַעֲקֹב לְאַחָיָא בְּהַהוּא טַלָּא לְזִמְנָא

דְּאָתֵי, דִּכְתִיב וְיִתֵּן לְךָ הָאֱלֹהִים. לְךָ וְלֹא לְאַחֲרָא. מִטַּל הַשָּׁמַיִם, דְּבֵיהּ זְמִינִין מֵתַיָּא לְאַחֲיָא לְזִמְנָא דְּאָתֵי, דְּנָפִיק מֵעַתִּיקָא לְזֵעֵירָא דְּאַפִּין, וְשַׁרְיָא בְּהַאי שָׁמַיִם. אִסְתַּכַּל רִבִּי אַבָּא וְאָמַר, הַשְׁתָּא אִשְׁתְּמַע כֹּלָּא וְאִשְׁתְּכַח דִּבְרָכָתָא דְּיִצְחָק, עִלָּאָה מִמַּאי דַּחֲשִׁיבְנָא.

תָּאנָא (תְּהִלִּים קו, ב): מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ. מִי יְמַלֵּל, מִי יְדַבֵּר מִבָּעֵי לֵיהּ. אָמַר רִבִּי חִיָּיא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (דְּבָרִים כג, כו): וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת בְּיָדֶךָ. גְּבוּרֹת יְיָ, דְּסַגִּיאִין אִנּוּן, וְנָפְקִין מִגְּבוּרָה חַד. וְתָאנָא, חַד גְּבוּרָה עִלָּאָה, עִטָּרָא דְּעִטְרִין מִתְעַטְּרָא, וְנָפְקִין מִינֵּיהּ חֲמִשִּׁין תַּרְעִין. מִנְּהוֹן יְמִינָא, וּמִנְּהוֹן שְׂמָאלָא. וְכָל חַד וְחַד גְּבוּרָה אִתְקְרֵי, וְכָל חַד וְחַד מִתְעַטְּרָא, בְּקַרְדִּיטֵי גְּלִיפִין נְהוֹרִין, וְכֻלְּהוּ אִקְרוֹן גְּבוּרֹת יְיָ.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא, גְּבוּרֹת יְיָ חָסֵר כְּתִיב, דְּהָא כֻּלְּהוּ כְּלִילָן בְּדָא. יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ: דָּא הוּא שְׁכִינַת זִיו יְקָרֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּכְתִיב (חֲבַקּוּק ג, ג): וּתְהִלָּתוֹ מָלְאָה הָאָרֶץ.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ב, י–יא): וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן וְגוֹ׳, שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן וְגוֹ׳. הָא אִלֵּין בִּשְׁמָהָן אִקְרוֹן, וַהֲנִי אַרְבַּע מֵהַהוּא נָהָר דְּנָפִיק אִתְמַשְׁכָן, מַה שְׁמֵיהּ דְּהַהוּא נַהֲרָא דְּנָפִיק. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, יוּבַל שְׁמֵיהּ, דִּכְתִיב (יִרְמְיָה יז, ח): וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו, וּכְתִיב וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי. מַאי טַעֲמָא לֹא יָמִישׁ, מִשּׁוּם דְּעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו. וְעַל דָּא כְּתִיב (יְשַׁעְיָה נח, יא): וּכְמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יְכַזְּבוּ מֵימָיו. וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב יוֹצֵא, יוֹצֵא וְאֵינוֹ פּוֹסֵק.

תָּאנָא, אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּתִיב (שְׁמוֹת כ, א): וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים וְגוֹ׳, וַיְדַבֵּר, בְּגִין לְאַכְרָזָא מִילִּין. דְּתָאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְגְּלֵי, וְשָׁאֲרִי לְמַלָּלָא, עִלָּאִין וְתַתָּאִין אִתְחַלְחֲלוּ, וְנַפְקוּ נִשְׁמָתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

וְתָאנָא, הַהוּא מִלָּה, הֲוָה טָאס מִלְּעֵילָּא לְתַתָּא, וּמִתְגַּלְפָא בְּאַרְבַּע רוּחֵי עָלְמָא, וְסַלְקָא וְנַחְתָּא. כַּד סַלְקָא, אִשְׁתַּאֲבָא מִטּוּרֵי דַּאֲפַרְסְמוֹנָא

[יִתְרוֹ פג:]

(יום רְבִיעִי; שְׁמוֹת שז-שח)

דַּכְיָא, וְאִשְׁתָּאֲבָא בְּהַהוּא טַלָּא דִּלְעֵילָּא, וְאַסְחַר בְּסַחֲרָנֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וְתָבַת בְּהוֹן נִשְׁמָתְהוֹן וְאַסְחַר וּמִתְגַּלְפָא בְּאַתְרֵיהּ, בְּלוּחֵי אַבְנָא. וְכֵן כָּל מִלָּה וּמִלָּה.

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, כָּל מִלָּה וּמִלָּה הֲוָה מַלְיָא בְּכָל אִנּוּן טַעֲמִין, בְּכָל אִנּוּן מִלִּין גְּזִרִין, אַגְרִין וְעוֹנָשִׁין, רָזִין וְסִתְרִין כְּאַסְקוּפָא דָּא, דְּאִיהִי מַלְיָא מִכֹּלָּא.

וּבְשַׁעֲתָא דַּהֲוָה נָפִיק הַהוּא מִלָּה, אִתְחָזֵי חַד. וְכַד הֲוָה מִתְגַּלְפָא בְּאַתְרוֹי, אִתְחָזוֹן בְּהַהוּא מִלָּה שִׁבְעִין עַנְפִין, דְּסַלְקִין בְּגַוָּה, וְחַמְשִׁין כְּתְרִין חָסֵר חַד מֵהַאי גִּיסָא, וְחַמְשִׁין חָסֵר חַד מִגִּיסָא אָחֳרָא כְּפַטִּישָׁא דָּא, בְּזִמְנָא דְּאִיהוּ בָּטַשׁ בְּטִנָּרָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יִרְמְיָה כג, כט): וּכְפַטִּישׁ יְפֹצֵץ סָלַע. וַהֲווּ חָמָאן כָּל יִשְׂרָאֵל עֵינָא בְּעֵינָא, וַהֲווּ חַדָּאן.

וְכֻלְּהוּ דָּרִין בַּתְרָאִין כֻּלְּהוּ אִזְדַּמְנוּ לְתַמָּן, וְכֻלְּהוּ קַבִּילוּ אוֹרַיְיתָא בְּטוּרָא דְּסִינַי, דִּכְתִיב (דְּבָרִים כט, יד): כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה וְגוֹ', וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם. וְכֻלְּהוּ כָּל חַד וְחַד כִּדְקָא חֲזֵי לֵיהּ, וְכֻלְּהוּ חָמָאן וּמְקַבְּלִין מִלִּין.

אֱלֹהִים: דָּא גְּבוּרָא. אֵת: דְּאִתְכְּלִיל בִּימִינָא, כְּמָה דְּתַנְיָנָן (בְּרֵאשִׁית א, א): אֵת הַשָּׁמַיִם, דְּאִיהוּ יְמִינָא. וְאֵת הָאָרֶץ, דְּאִיהוּ שְׂמָאלָא. דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מח, יג): אַף יָדִי יָסְדָה אֶרֶץ וִימִינִי טִפְּחָה שָׁמָיִם. וִימִינָא דָּא הוּא אֵת. כָּל: לְאַכְלָלָא כָּל שְׁאַר כִּתְרִין. הַדְּבָרִים: מִתְקַשְׁרָן דָּא בְּדָא. הָאֵלֶּה: כָּל אִנּוּן טַעֲמִין, כָּל אִנּוּן רָזִין, כָּל אִנּוּן סִתְרִין, גְּזִרִין וְעוֹנָשִׁין.

לֵאמֹר: לְמֶהֱוֵי יְרוּתָא לְכֹלָּא. דִּכְתִיב (דְּבָרִים לג, ד): תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה וְגוֹ'. דְּאִי תֵּימָא לְגַלָּאָה מַה דְּלָא אִצְטְרִיךְ לְגַלָּאָה לְכָל בַּר נָשׁ, כְּתִיב אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ. כְּמָה דַּאֲנָא טְמִירָא וְסָתִים, כָּךְ יְהוּ מִלִּין אִלֵּין טְמִירִין וּסְתִימִין בְּלִבָּךְ.

דָּבָר אַחֵר וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, חַד. אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר הָא חָמֵשׁ דַּרְגִּין אַחֲרָנִין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים: גְּבוּרָה. אֵת: יְמִינָא. כָּל: דָּא וְדָא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק,

לְאַכְלְלָא אַבְרָהָם, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כד, א): וַיְיָ בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל.

הַדְּבָרִים: לְאַכְלְלָא שְׁאַר כִּתְרִין דְּאִתְכַּסְיָין. הָאֵלֶּה: אִנּוּן דְּאִתְגַּלְיָין. וּכְתִיב וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. לֵאמֹר: דָּא הוּא דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי יב, ד): אֵשֶׁת חַיִל עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. וּכְתִיב (יִרְמְיָה ג, א): לֵאמֹר הֵן יְשַׁלַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, אֲמַאי אִתְיְהִיבַת אוֹרַיְיתָא בְּאֶשָּׁא וַחֲשׁוֹכָא, דִּכְתִיב (דְּבָרִים ד, יא): וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל, דְּכָל מַאן דְּיִשְׁתָּדַל בְּאוֹרַיְיתָא, אִשְׁתְּזִיב מֵאֶשָּׁא אַחֲרָא דְּגֵיהִנָּם, וּמֵחֲשׁוֹכָא דְּמְחַשְׁכִין כָּל שְׁאַר עַמִּין לְיִשְׂרָאֵל, דְּבִזְכוּתֵיהּ דְּאַבְרָהָם אִשְׁתְּזִיבוּ יִשְׂרָאֵל מֵאֶשָּׁא דְּגֵיהִנָּם.

דְּתַנְיָא אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, כָּל זִמְנָא דִּבְנָיךְ יִשְׁתַּדְּלוּן בְּאוֹרַיְיתָא, יִשְׁתְּזִבוּן מֵאִלֵּין. וְאִי לָא, הָא נוּרָא דְּגֵיהִנָּם דְּשַׁלְטָא בְּהוּ, וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן בֵּינֵי עַמְמַיָּא. אָמַר לֵיהּ, בִּתְרֵי קְטוֹרֵי לָא מִזְדַּקְּפָן מִלִּין, אֶלָּא אִי נִיחָא קָמָךְ, יִשְׁתְּזִבוּן מִנּוּרָא דְּגֵיהִנָּם, וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן בֵּינֵי עַמְמַיָּא, עַד דְּיִתּוּבוּן גַּבָּךְ. אָמַר לֵיהּ יֵאוֹת הוּא וַדַּאי, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (דְּבָרִים לב, ל): אִם לֹא כִּי צוּרָם מְכָרָם. מַאן הוּא צוּרָם, דָּא הוּא אַבְרָהָם. דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נא, א): הַבִּיטוּ אֶל צוּר חֻצַּבְתֶּם. וַיְיָ הִסְגִּירָם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִסְתָּכַּם עַל יְדוֹי.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, מִיּוֹמָא דְּנָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד יוֹמָא דְּאִתְיְהִיבַת אוֹרַיְיתָא, חַמְשִׁין יוֹמִין הֲווֹ. מַאי טַעְמָא אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, מִשּׁוּם אִנּוּן שְׁנֵי דְּיוּבְלָא, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא כה, י): וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה.

תָּאנָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַהוּא יוּבְלָא אַפִּיק לוֹן לְיִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְאִי תֵּימָא דְּיוּבְלָא מַמָּשׁ. אֶלָּא מִסְטְרָא דְּיוּבְלָא הֲוָה, וּמִסְטְרָא דְּיוּבְלָא אִתְּעַר דִּינָא עַל מִצְרָאֵי, וּבְגִינֵי כָּךְ חַמְשִׁין אִלֵּין דְּיוּבְלָא הֲווֹ.

תָּאנָא, לָקֳבֵל דָּא, חַמְשִׁין זִמְנִין אִתְּמַר וְאַדְכַּר בְּאוֹרַיְיתָא, נְמוּסִין דְּמִצְרַיִם, וּשְׁבָחֵי אִנּוּן כֻּלְּהוּ, אֲשֶׁר

[יִתְרוֹ פד.]

(יוֹם חֲמִישִׁי; שְׁמוֹת שט-שי)

הוֹצֵאתִיךָ (דְּבָרִים ה, ו). וַיּוֹצִאֲךָ (שָׁם ד, לז). כִּי בְיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ (שְׁמוֹת יג, ט). וְכֻלְּהוּ זִמְנֵי, חַמְשִׁין אִנּוּן, וְלָא יַתִּיר, מִשּׁוּם דְּכֹלָּא בְּיוֹבְלָא אִתְעֲטָר, וּמִסְטָרָא דְּיוֹבְלָא אָתָא כֹּלָּא. וּבְגִינֵי כָּךְ, אוֹרַיְיתָא דְּאָתֵי מִגְּבוּרָה, אִתְעֲטָרַת בִּימִינָא. דִּכְתִיב (דְּבָרִים לג, ב): מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. וְתַנְיָא חֲמִשָּׁא קָלִין הֲווֹ. וְכֻלְּהוּ אִתְחֲזִיאוּ בֵּהּ, וְאִתְכְּלִילוּ בֵּהּ, וְאִתְעֲטָרוּ בְּדָא.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, בְּהַהוּא זִמְנָא דְּקַבִּילוּ יִשְׂרָאֵל אוֹרַיְיתָא, יוֹבְלָא דָּא אַעְטַר בְּעִטְרוֹי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמַלְכָּא דְּאִתְעַטָּר בְּגוֹ חֵילֵיהּ. דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יא): צְאֶנָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ. מַאן אִמּוֹ, דָּא יוֹבְלָא. וְיוֹבְלָא אִתְעַטָּר בְּחֶדְוָה בִּרְחִימוּ בִּשְׁלִימוּ, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים קיג, ט): אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה. מַאן אֵם הַבָּנִים. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן דָּא יוֹבְלָא.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, עַל דָּא כְּתִיב (מִשְׁלֵי כג, כה): יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ. מַאן אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּסִפְרָא דִּצְנִיעוּתָא, דִּכְתִיב (וַיִּקְרָא יח, ז): עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה, וַוי לְמַאן דְּגַלֵּי עֶרָיְיתְהוֹן.

תָּאנָא, אָמַר רִבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעֲתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִתְגְּלֵי בְּטוּרָא דְּסִינַי, אִזְדַּעְזָע טוּרָא. וּבְשַׁעֲתָא דְּסִינַי אִזְדַּעְזָע, כָּל שְׁאַר טוּרֵי עָלְמָא אִזְדַּעְזְעוּ, וַהֲווּ סַלְקִין וְנַחְתִּין, עַד דְּאוֹשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְדוֹי עָלַיְיהוּ, וְאִתְיַשְּׁבוּ. וְקָלָא נָפְקָא וּמַכְרְזָא (תְּהִלִּים קיד, ה-ו): מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר, הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים וְגוֹ׳.

וְאִינּוּן תָּבָאן וְאַמְרִין (שָׁם, ז): מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, מִלִּפְנֵי אֲדוֹן, דָּא אִימָּא, דִּכְתִיב אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה. חוּלִי אָרֶץ, דָּא אִימָּא תַּתָּאָה. מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב, דָּא הוּא אַבָּא, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת ד, כב): בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל. וְעַל הַאי כְּתִיב בַּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ.

מַהוּ בַּעֲטָרָה. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, כְּמָה דִּכְתִיב (שְׁמוּאֵל א׳ כג, כו): וְשָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו עוֹטְרִים אֶת דָּוִד. מִשּׁוּם דְּמִתְעַטָּר, בְּחַוָּרָא בְּסוּמָקָא וּבִירוֹקָא, בְּכָל גַּוְונִין דְּכֻלְּהוּ כְּלִילָן

בֵּיהּ, וְאִסְתַּחָרָן בֵּיהּ. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, בַּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ. מַאן עֲטָרָה. דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה מט, ג): יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר. וּכְתִיב (שָׁם ס, ז): וּבֵית תִּפְאַרְתִּי אֲפָאֵר.

אָמַר רִבִּי יִצְחָק, אוֹרַיְיתָא אִתְיְהִיבַת בְּאֶשָּׁא אוּכְמָא עַל גַּבֵּי אֶשָּׁא חִוָּורָא, לְאַכְלָלָא יְמִינָא בִּשְׂמָאלָא, וּשְׂמָאלָא דְּאִתְחַזָּר יְמִינָא, דִּכְתִיב מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ.

אָמַר רִבִּי אַבָּא, בְּשַׁעֲתָא דְּתִנָּא דְּסִינַי הֲוָה נָפִיק, סָלִיק אֶשָּׁא, וּמִתְעַטָּר בְּהַהוּא תִּנָּא בְּאִתְגַּלְיָיא, כְּאַתְכְּלָא דָּא, וְסָלִיק וְנָחִית, וְכָל רֵיחִין וּבוּסְמִין דִּבְגִנְתָּא דְּעֵדֶן, הֲוָה סָלִיק הַהוּא תִּנָּא, בְּחֵיזוּ דְּחִוָּור וְסוּמָק וְאוּכָם, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, ו): מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל.

הַהוּא תִּנָּא מַאן הֲוָה. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, שְׁכִינְתָּא דְּאִתְגְּלֵי לְתַמָּן, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (שָׁם): מִי זֹאת עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר כְּתִימְרוֹת עָשָׁן. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, לָמָּה לָךְ כּוּלֵי הַאי, הָא קְרָא שְׁלִים הוּא, דִּכְתִיב וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְיָ בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן. זַכָּאָה עַמָּא דְּחָמָאן דָּא, וְיִדְעִין דָּא.

אָמַר רִבִּי חִיָּיא, כַּד אִתְגְּלִיפוּ אַתְוָון בְּלוּחֵי אֲבָנָא, הֲווּ מִתְחַזְיָין בִּתְרִין סִטְרִין, מִסְּטָרָא דָּא, וּמִסְּטָרָא דָּא, וְלוּחִין מֵאֲבֶן סַנְפִּירִינוֹן הֲווּ, וְאִתְגְּלִיפוּ וְאִתְחַפְיָין בְּאֶשָּׁא חִוָּורָא, וְאַתְוָון הֲווּ מֵאֶשָּׁא אוּכְמָא, וּמִתְגַּלְפָן בִּתְרִין סִטְרִין, מִסְּטָרָא דָּא וּמִסְּטָרָא דָּא.

אָמַר רִבִּי אַבָּא, לוּחִין הֲווּ בְּעֵינַיְיהוּ, וְאַתְוָון הֲווּ טָאסִין, וּמִתְחַזְיָין בִּתְרִין אֶשִׁין, אֶשָּׁא חִוָּורָא, וְאֶשָּׁא אוּכְמָא, לְאִתְחַזָּאָה כַּחֲדָא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, דִּכְתִיב (מִשְׁלֵי ג, טז): אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ, בִּשְׂמֹאלָהּ וְגוֹ׳. וְהָא כְּתִיב מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. אֶלָּא מִסְּטָרָא דִּגְבוּרָה הֲוָה, וְאִתְכְּלִילַת בִּימִינָא. וּבְגִין כָּךְ אֶשָּׁא חִוָּורָא וְאֶשָּׁא אוּכְמָא.

תָּאנָא, כְּתִיב (שְׁמוֹת לב, טז): וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְגוֹ׳, אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, וְהַלֻּחֹת כְּתִיב, חַד. תְּרֵי הֲווּ וּמִתְחַזְיָין חַד. וְעֶשֶׂר אֲמִירָן מִתְגַּלְפֵי בְּהוּ. חֲמֵשׁ כְּלִילָן בְּחֲמֵשׁ, לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא יְמִינָא. מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וַדַּאי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, שֶׁל סַנְפִּירִינוֹן הֲווּ,

[יִתְרוֹ פד:]

(יוֹם שִׁשִּׁי; שְׁמוֹת שיא-שיב)

וּתְרֵין אַבְנִין הֲווֹ, וְאַבְנִין הֲווֹ סְתִימָאן. נָשִׁיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרוּחָא, וְאִתְפָּשָׁטוּ וְאִתְגְּלִיפוּ תְּרֵין לוּחִין. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּעֵין סַנְפִּירִינוֹן הֲווֹ. מַשְׁמַע דִּכְתִיב מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה.

אָמַר לֵיהּ, אִי הָכִי, סַנְפִּירִינוֹן דָּא דְּהוּא אַבְנָא טָבָא יַקִּירָא מִשְׁאָר אַבְנִין, לָאו עוֹבָדָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִנּוּן. אָמַר לֵיהּ, בְּמַאי אוֹקִימְנָא מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה. הֵמָּה דַּיְיקָא. אֶלָּא תָּא חֲזֵי, כְּתִיב וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים. הַלֻּחֹת כְּתִיב, וְלָא כְּתִיב וְהָאַבְנִים מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן, כֹּלָּא חַד הוּא, אֲבָל אִלֵּין תְּרֵין לוּחִין עַד לָא אִתְבְּרֵי עָלְמָא הֲווֹ, וְאִסְתָּלָקוּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת, וְעָבַד לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעוֹבָדוֹי הֲווֹ.

מִמַּה אִתְעֲבִידוּ. תָּאנָא, מֵהַהוּא טַלָּא עִלָּאָה, דְּנָגִיד מֵעַתִּיקָא קַדִּישָׁא. וְכַד נָגִיד וְאִתְמְשַׁךְ לַחֲקַל דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין, נָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּרֵין כְּפוֹרֵי מִנַּיְיהוּ, וְאִתְגְּלִידוּ, וְאִתְעֲבִידוּ תְּרֵין אַבְנִין יַקִּירִין. נָשַׁב בְּהוּ, וְאִתְפָּשָׁטוּ לִתְרֵין לוּחִין, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא. כְּמָה דִּכְתִיב (דְּבָרִים ט, י): כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים.

תָּאנָא, אֶצְבַּע אֱלֹהִים. הַהוּא אֶצְבַּע סָלִיק לַעֲשָׂרָה, כְּמָה דְּאִתְמַר, אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא. וְכָל אֶצְבַּע וְאֶצְבַּע סָלִיק לַעֲשָׂרָה, עַד דְּאִתְעֲבִיד יְדָא שְׁלֵימָתָא, דִּכְתִיב (שְׁמוֹת יד, לא): וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, חָרוּת עַל הַלֻּחֹת, נִקְּבָן הֲווֹ אַבְנִין, וְאִתְחֲזִיאוּ לִתְרֵין סִטְרִין, חָרוּת גְּלוּפָא דִּגְלִיפִין. אָמַר רִבִּי אַבָּא, מֵהַאי סִטְרָא אִתְחֲזֵי סִטְרָא אַחֲרָא, וְאִתְקְרֵי מֵהָכָא, מַה דִּכְתִיב בְּסִטְרָא אַחֲרָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, בְּנֵס הֲווֹ כְּתִיבִין, דְּכָל בְּנֵי נָשָׁא, הֲווֹ אָמְרִין וְסָהֲדִין דְּהָא מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא וַדַּאי, דְּהָא כָּל בְּנֵי עָלְמָא לָא יָכְלִין לְמִנְדַּע לוֹן כְּמָה דַּהֲווֹ.

לְדַעְתַּיְיהוּ דְּאִנּוּן דְּאַמְרִין נְקִיבִין הֲווֹ, מִי כְּתִיב חָרוּת בַּלֻּחֹת, עַל הַלֻּחֹת כְּתִיב. אֶלָּא הָכִי תָּאנָא, חֲמִשָּׁא קְלִין אִנּוּן לִימִינָא, וְחַמְשָׁא לִשְׂמָאלָא. וְאִנּוּן דִּשְׂמָאלָא כְּלִילָן בִּימִינָא. וּמִן יְמִינָא, אִתְחָזוֹן אִנּוּן דִּשְׂמָאלָא, וְהָכָא כֻּלָּא אִיהוּ יְמִינָא, וְאִתְכְּלִילָן אִלֵּין בְּאִלֵּין, מַאן דַּהֲוָה בְּסִטְרָא דָּא, חָמֵי לְסִטְרָא אַחֲרָא, וְקָרֵי לוֹן לְאִנּוּן אַתְוָון. דְּהָא תָּנֵינָן, שְׂמָאלָא אִתְחֲזָר יְמִינָא, דִּכְתִיב מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, וּבְגִין כָּךְ מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא וַדַּאי.

הָא כֵּיצַד, מַאן דַּהֲוָה מִסִּטְרָא דָּא, הֲוָה קָרֵי בְּדָא, אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ. וּמֵאִלֵּין אַתְוָון הֲוָה חָמֵי, וְקָרֵי לֹא תִרְצַח. הֲוָה קָרֵי לֹא יִהְיֶה לְךָ. וַהֲוָה חָמֵי וְקָרֵי, לֹא תִנְאָף. וַהֲוָה קָרֵי לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא. וַהֲוָה חָמֵי וְקָרֵי לֹא תִגְנֹב. וְכֻלָּא מִסִּטְרָא דָּא, וְכָךְ לְכֻלְּהוּ, וּכְדֵין מִסִּטְרָא אַחֲרָא, וְכֻלְּהוּ כְּלִילָן דָּא בְּדָא כְּהַאי גַּוְונָא. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת לב, טז): מִכְתָּב אֱלֹהִים הוּא. מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא וַדַּאי.

וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם (שְׁמוֹת יט, כה). רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, מַאי אֲמִירָא דָּא דִּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם, וְלָא כְּתִיב מַאי קָאָמַר. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, תָּא חֲזֵי, אָרְחָא דְּעָלְמָא הוּא, כַּד אָתֵי חֲדְוָותָא לְבַר נָשׁ, אוֹ כַּד אָתֵי צַעֲרָא, עַד לָא יָדַע מַגִּיהַּ לָא יָכִיל לְמִסְבַּל, דְּהָא לְבָּא אִתְפְּרַח לְשַׁעֲתָא. וְכַד יָדַע מַגִּיהַּ, קָאִים בְּקִיּוּמֵיהּ, וְיָכִיל לְמִסְבַּל. כָּל שֶׁכֵּן הָכָא, דְּהָא מֹשֶׁה אָמַר לוֹן כָּל מַה דַּהֲוָה לְבָתַר, וְאַתְקִיף לְבַּייְהוּ בְּמִלִּין, וְלָא יָכִילוּ לְמִסְבַּל. כָּל שֶׁכֵּן אִי לָא אָמַר לוֹן מִידִי. וּבְגִין כָּךְ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בְּקַדְמִיתָא, וְאִתְתַּקַּף לְבַּייְהוּ, וּלְבָתַר וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים.

וְעִם כָּל דָּא, לָא יָכִילוּ לְמִסְבַּל, דְּהָא תָּנֵינָן, אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אָמַר רִבִּי חִיָּיא אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, כַּד שָׁמְעוּ מִלָּה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, פַּרְחַת נִשְׁמָתַיְיהוּ, וְסַלְקָא נִשְׁמָתַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, עַד כּוּרְסֵי יְקָרָא דִּילֵיהּ, לְאִתְדַּבְּקָא תַּמָּן.

אָמְרָה אוֹרַיְיתָא קָמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי לְמַגָּנָא הֲוֵינָא מִתְּרֵי אַלְפֵי שְׁנִין, עַד לָא אִתְבְּרֵי עָלְמָא, לְמַגָּנָא כְּתִיב בָּהּ (וַיִּקְרָא יז, יג): וְאִישׁ

[יִתְרוֹ פה.]

(שַׁבַּת־קֹדֶשׁ; שְׁמוֹת שיג-שיד)

אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם. וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר (וַיִּקְרָא כד, טו). כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים (שָׁם כה, נה). אָן אִנּוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. בָּהּ שַׁעֲתָא, אָהַדְרַת אוֹרַיְיתָא נִשְׁמָתַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, כָּל חַד וְחַד לְאַתְרֵיהּ. אוֹרַיְיתָא אַתְקִיפַת, וַאֲחִידַת בְּהוּ בְּנִשְׁמָתַיְיהוּ, לְאָהַדְרָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים יט, ח): תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ. מְשִׁיבַת נָפֶשׁ מַמָּשׁ.

תָּאנָא, כְּתִיב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א׳ כט, כג): וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמֶלֶךְ, כְּמָה דִּכְתִיב (מְלָכִים א׳ י, יט): שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא. רִבִּי אַבָּא אָמַר, דְּקַיְימָא סִיהֲרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא. דְּתָנִינָן, בְּיוֹמוֹי דִּשְׁלֹמֹה, קַיְימָא סִיהֲרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.

אֵימָתַי בְּאַשְׁלָמוּתָא, דְּקַיְימָא בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, כְּמָה דְּתָנִינָן, אַבְרָהָם. יִצְחָק. יַעֲקֹב. יְהוּדָה. פֶּרֶץ. חֶצְרוֹן. רָם. עַמִּינָדָב. נַחְשׁוֹן. שַׂלְמוֹן. בּוֹעַז. עוֹבֵד. יִשַׁי. דָּוִד. שְׁלֹמֹה. כַּד אָתָא שְׁלֹמֹה, קַיְימָא סִיהֲרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא יְיָ לְמֶלֶךְ. וּכְתִיב שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא. כֹּלָּא כְּגַוְונָא דִּלְעֵילָּא.

בְּיוֹמוֹי דִּצְדְקִיָּה, קַיְימָא סִיהֲרָא בִּפְגִימוּתָא, וְאִתְפְּגִים. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (יְשַׁעְיָה יג, י): וְיָרֵחַ לֹא יַגִּיהַּ אוֹרוֹ. דְּתָנֵינָן, בְּיוֹמוֹי דִּצְדְקִיָּה, אִתְפְּגִים סִיהֲרָא, וְאִתְחַשְׁכוּ אַנְפַּיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל.

פּוּק וְחָשִׁיב, רְחַבְעָם. אָבִיהָ. אָסָא. יְהוֹשָׁפָט. יְהוֹרָם. אֲחַזְיָהוּ. יוֹאָשׁ. אֲמַצְיָהוּ. עוּזִיָּהוּ. יוֹתָם. אָחָז. יְחִזְקִיָּהוּ. מְנַשֶּׁה. אָמוֹן. יֹאשִׁיָּהוּ. צִדְקִיָּהוּ. וְכַד אָתָא צִדְקִיָּהוּ אִתְפְּגִים סִיהֲרָא וְקַיְימָא עַל פְּגִימוּתָא. דִּכְתִיב (יִרְמְיָה נב, יא): וְאֶת עֵינֵי צִדְקִיָּה עִוֵּר. בֵּיהּ זִמְנָא (אֵיכָה ב, א): הִשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ. הַאי אֶרֶץ אִתְעַבְּרָא מִקָּמֵי שָׁמַיִם, וְאִתְרָחֲקַת מִנֵּיהּ, וְאִתְחַשְׁכָא הַאי אֶרֶץ.

תָּאנָא, בְּשַׁעֲתָא דְּקַיְימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי שָׁאֲרֵי סִיהֲרָא לְאַנְהָרָא, דִּכְתִיב (שְׁמוּאֵל ב׳ כב, י): וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֶד. מַהוּ וַיֵּרֶד, דְּקָרִיב שְׁמָשָׁא לְגַבֵּי סִיהֲרָא, וְשָׁרֵי לְאַנְהָרָא

סִיהֲרָא. דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר ב, ג): דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה מִזְרָחָה.

בְּטוּרָא דְּסִינַי, אִתְמָנָא יְהוּדָה, רוֹפִינָס בְּמַלְכוּתָא, דִּכְתִיב (הוֹשֵׁעַ יב, א): וְיהוּדָה עֹד רָד עִם אֵל וְעִם קְדוֹשִׁים נֶאֱמָן. מַהוּ וְעִם קְדוֹשִׁים נֶאֱמָן. כַּד אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ, נֶאֱמָן הֲוָה יְהוּדָה לְקַבְּלָא מַלְכוּתָא, וְשָׁאֲרֵי סִיהֲרָא לְאַנְהָרָא.

אָנֹכִי יְיָ׳ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ וְגוֹ׳ (שְׁמוֹת כ, ב), רִבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח (מִשְׁלֵי א, ח): שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ. שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מַאן כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. דָּא בִּינָה. כְּמָה דִּכְתִיב (שָׁם, ב): לְהָבִין אִמְרֵי בִינָה.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, מוּסַר אָבִיךָ: דָּא הִיא חָכְמָה. וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ: דָּא הִיא בִּינָה. רִבִּי יִצְחָק אָמַר, הָא וְהָא, חַד מִלָּה אִתְפָּרְשׁוּ. דְּתָנֵינָן, אוֹרַיְיתָא מֵחָכְמָה דִּלְעֵילָּא נַפְקַת. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, מִבִּינָה נַפְקַת, דִּכְתִיב לְהָבִין אִמְרֵי בִינָה, וּכְתִיב וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה, אוֹרַיְיתָא מֵחָכְמָה וּבִינָה אִתְכְּלִילַת, דִּכְתִיב, שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ. רִבִּי אַבָּא אָמַר, בְּכֻלָּא אִתְכְּלִילַת, דִּכְיָון דִּבְאִלֵּין תְּרֵין אִתְכְּלִילַת, אִתְכְּלִילַת בְּכֻלָּא, בְּחֶסֶד, בְּדִינָא, בְּרַחֲמֵי. בְּכֻלְּהוּ שְׁלֵימוּתָא דְּאִצְטְרִיךְ מִלָּה. אִי מַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא מִסְתַּכְּמִין, כֻּלָּא מִסְתַּכְּמִין. בַּאֲתָר דְּאִלֵּין מִשְׁתַּכְּחִין, כֻּלָּא מִשְׁתַּכְּחִין.

רִבִּי יוֹסֵי אָמַר, אָנֹכִי: דָּא שְׁכִינְתָּא. כְּמָה דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מו, ד): אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה. יְיָ׳ אֱלֹהֶיךָ: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דִּכְתִיב וְאַל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ. רִבִּי יִצְחָק אָמַר, אָנֹכִי: דָּא שְׁכִינְתָּא. וּפִסְקָא טַעֲמָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית כז, יט): אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ. יְיָ׳ אֱלֹהֶיךָ: דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כְּמָה דִּכְתִיב (דְּבָרִים ד, לו): מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת קֹלוֹ. וּכְתִיב (שְׁמוֹת כ, יח): אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. מִן הַשָּׁמַיִם: מִן הַשָּׁמַיִם מַמָּשׁ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. אֲשֶׁר: אֲתָר דְּכֻלָּא מִאֲשְׁרִין לֵיהּ.

ה מנחם אב

וּמָאן דְּבָעֵי לְאַפָּקָא מַעֲשֵׂר מֵחִטָּה, בָּעֵי לְנַקְיֵיהּ מִן מוֹץ וְתֶבֶן דְּאִנּוּן ח״ט, וְאִשְׁתְּאָרַת אִיהִי ה׳ נְקָיָה, בְּהַהוּא זִמְנָא יְהֵא זָרִיק בָּהּ טִפָּה דְּאִיהִי י׳.

וּכְגַוְונָא דָּא בְּזַווּגָא דְּבַר נַשׁ, צָרִיךְ לְנַקָּאָה טִפָּה מֵחֵטְ״א דְּאִיהוּ יֵצֶר הָרָע, לְמֶהֱוֵי זַרְעָא נְקָיָה בְּהּ׳, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מז, כז): הֵא לָכֶם זֶרַע.

אֲבָל בְּעָלְמָא דְּאָתֵי חִטָּה אִיהִי נְקָיָה, אִיהִי וּלְבוּשָׁה, וְאִיהִי עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַתְוָון דְּאוֹרַיְיתָא, וּבְגִין דָּא בְּהַמּוֹצִיא, בַּעַל הַבַּיִת צָרִיךְ לְדַקְדֵּק בְּהּ׳, לְמֶהֱוֵי אִיהִי נְקָיָה בְּלָא פְּסוֹלֶת. וּתְרֵין עִשּׂוּרִין אִנּוּן, דְּאָמַר קְרָא (דְּבָרִים יד, כב): עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר, אַמַּאי אֶלָּא בְּגִין לְקַשְׁרָא לָהּ בִּתְרֵין דְּרוֹעִין, דְּאִנּוּן כֹּהֵן לֵוִי, דְּאִנּוּן מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לְלֵוִי, מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר לַכֹּהֵן, דְּכָל סְפִירָן סָלְקִין לְעֵשֶׂר, עַד דְּסָלְקִין לְמֵאָה, וְאִיהִי אִתְעֲבִידַת תְּרוּמָה לְכֻלְּהוּ מֵאָה, וּבְגִין דָּא שִׁיעוּר [לא:] תְּרוּמָה תְּרֵי מִמֵּאָה, לָקַבֵּל תְּרֵין לוּחִין דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִיהִי תּוֹרָה דְּאִתְיְהִיבַת בְּאַרְבְּעִין יוֹמִין, וְדָא אִיהוּ תוֹרָ״ה מ׳, וּבָהּ אִתְעֲבִידוּ סְפִירָן כֻּלְּהוּ עֶשְׂרוֹנִים, תְּלַת אֲבָהָן תְּלַת עֶשְׂרוֹנִין, תְּרֵי נְבִיאֵי קְשׁוֹט אִנּוּן עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן.

תִּקּוּנָא תַּמְנֵי סְרֵי

בְּרֵאשִׁית בָּרָ״א שִׁי״ת, אִנּוּן שִׁית דַּרְגִּין דִּנְבוּאָה, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, טו): שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ, וּכְמָה דְּאִנּוּן שִׁית לְתַתָּא, הָכִי אִנּוּן שִׁית לְעֵילָּא, וְאִנּוּן שִׁית סָלְקִין לְשִׁתִּין, בְּאָן אַתַּר, בִּיסוֹ״ד חַ״י עָלְמִין, אִשְׁתָּאַר י״ד מִן יְסוֹ״ד, דָּא שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, כְּלִילָא מֵאַרְבַּע

סְרֵי פִּרְקִין דְּיָד, דְּאִנּוּן בְּחָמֵשׁ אֶצְבְּעָאן, וְאִנּוּן יהו״ה יו״ד ה״א וא״ו ה״א, אַרְבַּע סְרֵי אַתְוָון דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּכְלִילָן בָּהּ, וְדָא אִיהוּ וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה (הוֹשֵׁעַ יב, יא).

ס״ו מִן יְסוֹד, אִנּוּן לָקֳבֵל שִׁית דַּרְגִּין דְּכָרְסַיָּא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (מְלָכִים א׳ י, יט): שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא, וְאָת ו׳ סְלִיק בְּי׳ דְּאִיהִי עֲטָרָה דִּבְרִית לְשִׁתִּין, שִׁית זְמִנִין עֲשַׂר, וְסָלְקִין לְשִׁתִּין לָקֳבֵל שִׁתִּין גַּלְגַּלִּין דְּסַחֲרִין לְכָרְסַיָּא, וְכָרְסַיָּא תַּמָּן שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי דְּמִיוֹן וּמַרְאֶה דְּכֹלָּא.

דְּמִיוֹן הָא דְּאִתְמַר וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמֶּה, וַעֲלָה אִתְמַר (בַּמִּדְבָּר יב, ח): וּתְמוּנַת יהו״ה יַבִּיט, עַל שֵׁם דְּכָל פַּרְצוּפִין דִּנְבִיאֵי בָּהּ אִנּוּן רְשִׁימִין, אִתְקְרֵי דְּמִיוֹן, וְעַל שֵׁם דְּכָל נְהוֹרִין דִּלְעֵילָּא מִינָהּ, בָּהּ אִתְחַזְיָין, אִתְקְרִיאַת מַרְאֶה, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם, ו): יהו״ה בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע, בְּסִתִּימוּ דְּעַיְינִין, אִתְקְרִיאַת מַרְאֶה בַּחֲלוֹם, וְרָזָא דְּמִלָּה אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב), וּבְפִתְיחוּ דְּעַיְינִין אִיהוּ מַרְאֶה בְּהָקִיץ, וּתְרֵין מְמַנָּן תַּמָּן, חַד סגרו״ן, וְחַד פתחו״ן, ומטטרו״ן דְּאִתְקְרֵי בְּשֵׁם תַּרְוַיְיהוּ, מְמַנָּא עַל תְּרֵין מַפְתְּחִין אִלֵּין.

מִסְטָרָא דְּעַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אִיהִי שְׁכִינְתָּא מַרְאֶה בְּהָקִיץ, וּמֹשֶׁה בְּסִטְרֵיהּ, דִּכְתִיב בֵּיהּ (בַּמִּדְבָּר יב, ח): פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֶּר בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת, וּתְמוּנַת יהו״ה יַבִּיט.

מִסְטָרָא דְּצַדִּיק, דְּאִיהוּ אוֹר הַגָּנוּז לַצַּדִּיקִים לְעָלְמָא דְּאָתֵי, אִתְקְרִיאַת מַרְאֶה בַּחֲלוֹם, וְהוּא דְּאִתְחַזְיָא בָּהּ. מִסְטָרָא דְּגוּפָא, אִיהוּ יהו״ה עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִתְנַטִּיל מִתְּרֵין סִטְרִין

ו מנחם אב

וְאִיהוּ רָכִיב עַל אַרְבַּע חֵיוָון דְּאִנּוּן פְּנֵי אָדָם פְּנֵי אַרְיֵה פְּנֵי שׁוֹר פְּנֵי נֶשֶׁר, יו״ד ה״א וא״ו ה״א אִתְקְרֵי מִלְּגָאו דְּגוּפָא, וְאִיהוּ אָדָם לָשֶׁבֶת עַל הַכִּסֵּא.

לְמָאן דְּאִיהוּ אָדָם אִתְחַזְיָא לֵיהּ בִּדְמוּת אָדָם, לְמָאן דְּאִיהוּ כְּשְׁאָר חֵיוָון אִתְחַזְיָא לֵיהּ בִּדְמוּת חֵיוָן דְּכָרְסַיָּא, לְכָל חַד כְּפוּם חֵילֵיהּ, וְאַל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל לֵיהּ, אֶלָּא בִּשְׂכִינְתֵּיהּ, דְּלָא יְכִיל לְאַשְׁגָּא לֵיהּ שׁוּם נָבִיא וְחוֹזֶה אֶלָּא בִּשְׂכִינְתָּא, וְאִית אָדָם לְעֵילָּא מֵאָדָם, מִסְּטְרָא דְּחָכְמָה, כ״ח מ״ה וַדַּאי, וְאִתְּמַר בֵּיהּ חָכָם עָדִיף מִנָּבִיא.

קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכָלְהוּ חַבְרַיָּא, וְאָמַר רַעְיָא מְהֵימְנָא, רַבָּן דְּכָל נְבִיאַיָּא, קוּם אִתְעַר מִשְׁנָתָךְ, דְּאַנְתְּ אִיהוּ בְּכָל נְבִיאַיָּא כְּגַוְונָא דְּשִׁמְשָׁא, דְּסִיהֲרָא וְכוֹכְבַיָּא מִנֵּיהּ נָהֲרִין, וְלֵית לוֹן נְהוֹרָא מִסְּטְרָא אָחֳרָא, וּבְזִמְנָא דְּאַנְתְּ אִתְכְּנִישַׁת מֵעָלְמָא, אִתְּמַר בְּהוֹן (אִיּוֹב ג, ט): יֶחְשְׁכוּ כוֹכְבֵי נִשְׁפּוֹ, קוּם אַנְהִיר נְהוֹרָךְ.

וְלָא עוֹד, אֶלָּא בְּזִמְנָא דְּאַנְתְּ אִתְכַּנִּישׁ מִן עָלְמָא, בֵּיתָא דְּנְבוּאָה, דְּאִתְּמַר בָּהּ (בַּמִּדְבָּר יב, ז): לֹא כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא, אִיהִי סְתִימָא, קוּם אַפְתַּח לָהּ, דְּאִיהִי בֵּיתָא עִלָּאָה גְּנִיזָא, דְּכָל גְּנִיזִין דִּלְעֵילָּא סְתִימִין דְּמַלְכָּא עִלָּאָה תַּמָּן, וְאַנְתְּ הֲוֵית כְּבֶן בַּיִת, בֶּן דְּהַהוּא בֵּיתָא, בַּי״ת, ב׳ אִימָּא [לב.] עִלָּאָה, י׳ חָכְמָה אַבָּא, ת׳ תִּפְאֶרֶת, בֶּן בַּיִת דִּלְעֵילָּא, וְאַנְתְּ הֲוֵית בְּדִיוּקְנֵיהּ, דִּבְהַהוּא בַּיִת לָא הֲוָה רְשׁוּ לְנָבִיא וְחוֹזֶה לְאַעְלָא תַּמָּן אֶלָּא בִּרְשׁוּ, וְאַנְתְּ הֲוֵית עָאל בְּלָא רְשׁוּ, כִּבְרָא דְּמַלְכָּא דְּלֵית תַּמָּן תַּרְעָא סְתִימָא לֵיהּ.

וְלָא עוֹד, אֶלָּא דִּנְבִיאַיָּא אָחֳרָנִין, לָא הֲווֹ עָאלִין לְמֵחֱמֵי לְמַלְכָּא, אֶלָּא בְּשַׁעְתִּין יְדִיעָאן, וּבְיוֹמִין יְדִיעָאן, כְּגַוְונָא דְּאַשְׁכַּחְנָא בְּאַהֲרֹן דַּהֲוָה עִלָּאָה מִכֻּלְהוּ, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (וַיִּקְרָא טז, ב) : וְאַל יָבֹא בְכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ, אֶלָּא בְּזִמְנִין יָבֹא אַהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ, כָּל שֶׁכֵּן אָחֳרָנִין, וְאַנְתְּ בְּכָל שַׁעְתָּא וְשַׁעְתָּא, וּבְכָל יוֹמָא דְּאַנְתְּ בָּעֵי הַוֵית עָיֵיל לְמֶחֱזֵי לְמַלְכָּא.

וְלָא עוֹד, אֶלָּא כָּל נְבִיאַיָּא, הֲווֹ חַזְיִין נְבוּאָה דִּלְהוֹן בְּאֵבָרִין דְּמַלְכָּא, כָּל חַד וְחַד בְּאֵבָר יְדִיעָא וְלָא יַתִּיר, מִנְּהוֹן בְּרֵישָׁא דְּמַלְכָּא, מִנְּהוֹן בְּנִימִין דְּרֵישָׁא, דְּאִנּוּן כּוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי דְּלֵית לוֹן חוּשְׁבָּנָא, מִנְּהוֹן בְּעַיְינִין, מִנְּהוֹן בְּאוּדְנִין, מִנְּהוֹן בְּאַנְפִּין, מִנְּהוֹן בְּחוֹטָמָא, מִנְּהוֹן בְּפוּמָא מִנְּהוֹן בְּצַוָּאר, מִנְּהוֹן בִּידַיִם, מִנְּהוֹן בְּקוֹמָה דְּאִיהוּ גּוּפָא, מִנְּהוֹן בְּשׁוֹקִין, מִנְּהוֹן בְּאוֹת בְּרִית, מִנְּהוֹן בִּלְבוּשִׁין דְּמַלְכָּא, דְּלָא הֲוָה לוֹן רְשׁוּ לְאִסְתַּכְּלָא יַתִּיר.

אֲבָל מֹשֶׁה בְּכָל אֵבָר, וּבְכָל אֲתַר הֲוָה מַשִּׂיג נְבוּאָה דִּילֵיהּ, וּבְכָל אֵבָר וְאֵבָר אִיהִי הֲוָה נָחֲתָא לְגַבֵּיהּ, מַה דְּלָא הֲוָה הָכִי לִשְׁאָר כָּל נְבִיאַיָּא, דְּכָל חַד סְלִיק לְאֵבָר דִּילֵיהּ, דְּנִשְׁמָתֵיהּ הֲוָה אֲצִילוּת מֵהַהוּא אֵבָר, וְהַהוּא אֵבָר הֲוָה לֵיהּ אֲבוּי.

וּבְרַתָּא דְּמַלְכָּא אִיהִי הֵיכָלָא דְּכָל אֵבָר וְאֵבָר, מִצְוָה דְּכָל אֵבָר וְאֵבָר, אדנ״י אִיהוּ כְּחֶשְׁבַּן הֵיכָ״ל, וּבְגִין דָּא אִתְמַר (תְּהִלִּים נא, יז) : אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, יהו״ה אִיהוּ בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר, אדנ״י הֵיכָל, יהו״ה בְּכָל אֵבָר וְאֵבָר, וְאִיהִי נְבוּאָה דְּכָל אֵבָר וְאֵבָר, מַרְאֶה דְּכָל אֵבָר וְאֵבָר אִתְקְרֵי.

ז מנחם אב

וְכָל אֵבֶר וְאֵבֶר אִית לֵיהּ סְפִירָה יְדִיעָא, הֵיכָלָא דְּכֻלְּהוּ שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה אדנ״י, וְכַמָּה מְמַנָּן נְטוּרֵי תַּרְעִין אִנּוּן לְהֵיכָלָא, דְּלָא יַעֲלוּן תַּמָּן נְבִיאַיָּא אֶלָּא בִּרְשׁוּ.

קוּם רַעְיָא מְהֵימְנָא, קוּם אַפְתַּח הֵיכָלָא, דְּהָא כַּמָּה מָארֵי דְּנִבוּאָה אִינּוּן דָּפְקִין לְתַרְעִין דְּהֵיכָלָא, וְאָמְרִין אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, וְאִיהִי סְתִימָא לְגַבַּייהוּ, עַד דְּאַנְתְּ תֵּיתֵי תַּמָּן אִיהִי לָא אִתְפַּתְּחַת, לְמַלְכָּא דַּהֲווֹ צְרִיכִין לֵיהּ עַבְדּוֹי וַאֲפַרְכַסּוֹי וּמְמַנָּן וְשָׁלְטָנֵי אַרְעָא לְמֶחֱזֵי עִמֵּיהּ, כָּל חַד כְּפוּם צָרְכּוֹי, וְכָל חַד כְּפוּם שָׁלְטָנוּתֵיהּ, וְכָל חַד כְּפוּם עִסְקּוֹי, מֶה עָבַד מַלְכָּא, שַׁוִּי כֻּלָּא בִּידָא דְּמַטְרוֹנִיתָא, וְאָמַר כָּל מַאן דְּבָעֵי לְמִשְׁאַל שְׁאֵלְתּוֹי, ייֵתֵי לְמַטְרוֹנִיתָא, דְּאִיהִי בַּיִת דִּילִי בֵּית י׳, הֵיכָל דִּילִי, וְהַאי אִיהוּ (יִרְמְיָה ט, כג): אַל יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדֹעַ אוֹתִי, כִּי אֲנִי ה׳ עֹשֶׂה חֶסֶד מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ.

בְּהַהוּא זִמְנָא דָּפְקִין כֻּלְּהוּ לְפִתְחָא, דְּתַמָּן סגרו״ן דְּסָגִיר, וְתַמָּן פתחו״ן דְּפָתַח, מִיָּד ייֵתֵי רַעְיָא מְהֵימְנָא, וְיֵימָא אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, קָמֵ״ץ פַּתָ״ח, דָּא סָגִיר וְדָא פָּתַח, תְּרִין תַּרְעִין שִׁפְוָון שַׁעֲרֵי צֶדֶק, עֲלַייְהוּ אִתְּמַר (שָׁם קיח, יט): פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק.

מִלְּגָאו אִיהִי סָגוֹלְתָּ״א, סָגו״ל אִיהוּ בַּעְלָהּ, וְאִיהִי סָגוֹלְתָּ״א, עֲטָרָה עַל רֵישֵׁיהּ, חֹל״ם עֲלֵיהּ אִתְּמַר (שָׁם): אָבֹא בָם אוֹדֶה י״ה, אָבו״א אִיהִי עֶשֶׂר, דְּאִיהִי נְקוּדַת חֹל״ם, וּבֵיהּ [לב:] אוֹדֶה י״ה דְּאִיהוּ כֶּתֶר עַל כֻּלְּהוּ. זֶה דָּא צַדִּי, וְאִנּוּן תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט, צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ (תְּהִלִּים קיח, כ), דָּא צַדִּיק דְּאִיהוּ אוֹת בְּרִית, בְּתַרְוַיְיהוּ, אִיהוּ חִיר״ק תְּחוֹת צֵר״י, וְאִיהוּ שׁוּר״ק, קְשׁוֹרָא דְּתַרְוַיְיהוּ.

וּבְגִין דָּא אוֹדֵךְ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה (שָׁם, כא), דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי מִסְטָרָא דְּצַדִּיק שׁוּר״ק לְגַבֵּי בַּעְלָהּ, קִשׁוּרָא דִּילֵיהּ.

וְאִיהִי חִר״ק תְּחוֹת צֵר״י, תְּרֵי סַמְכֵי קְשׁוֹט, וְאִיהוּ סֶגו״ל תְּחוֹת תְּרֵין דְּרוֹעִין, וְאִיהִי חֹל״ם לְעֵילָּא בְּכֶתֶר, וּבְגִין דָּא אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה (שָׁם, כב), כֻּלְּהוּ אָמְרִין מֵאֵת יהו״ה הָיְתָה זֹאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ (שָׁם, כג), בְּזִמְנָא דְּאִיהִי לְרֹאשׁ פִּנָּה אִתְקְרִיאַת רֵישָׁא, וַעֲלָהּ אִתְמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ו) : רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל.

כַּד סְלִיקַת לְגַבֵּי מַלְכָּא, כַּמָּה מַלְאָכִין וְכַמָּה נִשְׁמָתִין סָלְקִין עִמָּהּ, דְּאִנּוּן נִימִין דִּילָהּ, דְּתַלְיָין מִינָהּ כְּעִנְבִין בְּאַתְכְּלָא, וְכַמָּה מַלְאָכִין וְנִשְׁמָתִין נָהֲרִין קֳדָמָהָא דְּאִתְקְרִיאוּ עֵינֵי יהו״ה, וַעֲלַיְיהוּ אִתְמַר (אִיּוֹב לד, כא) : כִּי עֵינָיו עַל דַּרְכֵי אִישׁ, וְכַמָּה פְּקוּדִין סָלְקִין קֳדָמָהָא, דְּאִתְקְרִיאַת בְּכֻלְּהוּ מִצְוַת יהו״ה בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם (תְּהִלִּים יט, ט).

וְכַמָּה מַלְאָכִין סָלְקִין עִמָּהּ, דְּאִתְקְרִיאוּ אָזְנֵי יהו״ה, דִּמְמַנָּן עַל קָלִין דִּצְלוֹתִין, וְעַל שִׂיחַת בְּנֵי הָאָדָם, לְמִשְׁמַע צְלוֹתִין, וְכַמָּה מַלְאָכִין סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְקְרִיאוּ פְּנֵי יהו״ה, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יְחֶזְקֵאל א, י) : וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וְגוֹמֵר, נָהֲרִין בְּכַמָּה גַּוְונִין, וְכַמָּה מַלְאָכִין סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְקְרִיאוּ רוּחִין וְאֶשִׁין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (תְּהִלִּים קד, ד) : עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת מְשָׁרְתָיו אֵשׁ לוֹהֵט, דִּמְמַנָּן עַל רֵיחָא וּתְנָנָא דְּקָרְבָּנִין, וְאִנּוּן מָארֵי דְּחוֹטָמָא.

ח מנחם אב

וְכַמָּה מָארֵי דְּקָלִין וְדִבּוּרִין דְּפִימָא סָלְקִין עִמָּהּ, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (קֹהֶלֶת י, ב) : כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יַגִּיד דָּבָר, וְכַמָּה מָארֵי דְּצַוָּארֵי סָלְקִין עִמָּהּ, דְּתַמָּן קָנֶה וְשֵׁט, דִּמְמַנָּן עַל קָרְבָּנִין וּצְלוֹתִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (בַּמִּדְבָּר כח, ב) : אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי, וְאִלֵּין אִתְקְרִיאוּ אִשִּׁי״ם, וְכַמָּה מַלְאָכִין סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְקְרִיאוּ מָארֵי דְּיָדִין, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יְחֶזְקֵאל א, ח) : וְיֹדֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם, וְכַמָּה מָארֵי דְּגוּפָא סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דָּנִיֵּאל י, ו) : וּגְוִיָּתוֹ כְּתַרְשִׁישׁ, וְכַמָּה מָארֵי דִּבְרִית סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (יְחֶזְקֵאל א, כח) : כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת, וְאִנּוּן מָארֵי דְּאוֹתוֹת, וְכַמָּה מָארֵי דְּרַגְלִין סָלְקִין עִמָּהּ דְּאִתְמַר בְּהוֹן (שָׁם) : וְרַגְלֵיהֶם רֶגֶל יְשָׁרָה.

וְכַד אִיהוּ בְּהֵיכָלָהָא, כֻּלְּהוּ נְבִיאַיָּא סָלְקִין תַּמָּן, וְדָפְקִין לְתַרְעָא וְאָמְרִין אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח (תְּהִלִּים נא, יז), תְּלַת קַדְמָאִין דְּצְלוֹתָא אִנּוּן מְסַדְּרִין שְׁאֵלְתִּין עַל נַפְשָׁא, לְאַעָלָא בְּהוֹן קֳדָם עִלַּת הָעִלּוֹת, דְּתַמָּן חַיֵּי נַפְשָׁא, אֻמְצָעִיוֹת מִמַּנָּן עַל שְׁאֵלְתִּין לְמִשְׁאַל בָּעוּתְהוֹן עַל צָרְכֵי גוּפָא, תְּלַת בַּתְרָאִין מְקַבְּלִין תִּיוּבְתָּא דְּכָל שְׁאֵלְתִּין מִן מַלְכָּא.

וּלְעֵילָּא מִכֻּלְּהוּ יָד כּוֹתֶבֶת, וּלְתַתָּא מִכֻּלְּהוּ יָד חוֹתֶמֶת, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (אִיּוֹב לז, ז) : וּבְיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם, יָד כּוֹתֶבֶת אוֹרַיְיתָא דִּבְכְתָב דְּאִיהִי לִימִינָא, יָד חוֹתֶמֶת אוֹרַיְיתָא דִּבְעַל פֶּה דְּאִיהִי לִשְׂמָאלָא, אוֹרַיְיתָא דִּבְכְתָב דְּאִיהִי לִימִינָא עֲלֵיהּ אִתְמַר (שְׁמוֹת יד, ח) : וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה, וְדָא עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּאִיהוּ אוֹרַיְיתָא דְּאִתְיְהִיב מִימִינָא דְּתַמָּן חָכְמָה.

אוֹרַיְיתָא דִּבְעַל פֶּה דְּתַמָּן שְׁכִינְתָּא תַּתָּאָה, פֶּה אִתְקְרִיאַת מִסְטָרָא דְּצַדִּיק, דְּהָכִי סְלִיק פ״ה לְחוּשְׁבַּן מִילָ״ה, דְּאִיהוּ כָּל פֶּה, וּבְגִין דָּא: וּבְיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם, וְאִיהִי לִשְׁמָאלָא, דְּתַמָּן אִיהִי אִימָּא עִלָּאָה, דְּאִתְמַר בָּהּ חָתְמֵנוּ לְחַיִּים, וְצַדִּיק עַל שְׁמָהּ אִתְקְרֵי סֵפֶר חַיִּים. [לג.] כְּמָה דְּאַמְרִינָן וּבְסֵפֶר חַיִּים וְכוּ.

הָא אִתְפַּתְּחַת הֵיכָלָא, הָא קָא אַתְיָין נְבִיאַיָּיא מָארֵי דְּרַגְלִין דְּקָא דָּפְקִין לְתַרְעָא, וְאָמְרִין לְהַהוּא דְּסָגִיר הֵיכָלָא סגרו״ן, וְאִתְקְרֵי אדנ״י שְׁמֵיהּ כְּשֵׁם רַבֵּיהּ, אָמְרִין לֵיהּ אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, אַפְתַּח תַּרְעִין דְּהֵיכָלָא, בְּהַהוּא זִמְנָא עָאלִין נְטוּרֵי תַּרְעָא לְמַלְכָּא, וְאַמְרֵי לֵיהּ, רִבּוֹן עָלְמִין הָא מָארֵי דְּרַגְלִין קָא דָּפְקִין לְתַרְעָא, דְּאִנּוּן שְׁלוּחֵי מִצְוָה, דְּקַיְימִין בַּעֲמִידָה דִּצְלוֹתָא קֳדָמָךְ.

בְּהַהוּא זִמְנָא יָהַב לוֹן רְשׁוּ לְאַעָלָא, מַטְרוֹנִיתָא דְּאִיהִי מִצְוָה דְּמַלְכָּא אַפְטְרוֹפּוֹסָא דְּכָל פִּקּוּדִין, אוֹלִיפַת זְכוּ קֳדָם מַלְכָּא בְּגִינַיְיהוּ, וַיְימָא לֵיהּ רִבּוֹן עָלְמָא, הָא אִלֵּין דְּקַיְימִין קֳדָמָךְ בִּצְלוֹתִין, צָרִיךְ לְמֵיהַב לוֹן שְׁאֵלְתִּין דִּלְהוֹן, בְּהַהוּא זִמְנָא קָלָא נָפִיק לְגַבֵּי מָארֵי דְּרַגְלִין, וְאָמַר (יְחֶזְקֵאל ב, א): בֶּן אָדָם עֲמֹד עַל רַגְלֶיךָ וַאֲדַבֵּר אִתָּךְ, מַלֵּיל עִמִּי מַה שְׁאֵלְתָּךְ בְּאֶמְצָעִיוּת דִּצְלוֹתִין, וְיִנָּתֵן לָךְ בְּבַתְרָאִין, מַטְרוֹנִיתָא קַבְּלַת שְׁאֵלְתּוֹי, וְצָרִיךְ לְמֵיהַב תְּלַת פְּסִיעָאן לַאֲחוֹרָא, דְּלָא יִתְחַזַּר כִּתְפּוֹי לְגַבֵּי מַלְכָּא.

ט מנחם אב

אִלֵּין נָפְקִין וְסגרו״ן סָגַר תַּרְעָא אַבַּתְרַייהוּ, הָא מָארֵי דְּאוֹתוֹת קָא דָּפְקִין לְפִתְחָא, וְאָמְרִין אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, תִּפְתָּח דָּא פתחו״ן, וְאִלֵּין אִנּוּן מָארֵי דְּחַ״י בִּרְכָאן דְּצִלּוֹתָא, מִסְטָרָא דְּחַ״י עָלְמִין, דְּמִיַּחֲדִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן, דְּצַדִּיק תְּשִׁיעָאָה אִיהוּ מֵעֵילָא לְתַתָּא וּמִתַּתָּא לְעֵילָא, תֵּשַׁע נְקוּדִין תֵּשַׁע טַעֲמֵי, וַעֲלַייהוּ אִתְּמַר (בְּרֵאשִׁית א, יז): וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִי״ם בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם, וְדָא צַדִּיק דְּבֵיהּ כָּל נְקוּדִין, לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא שְׁכִינְתָּא, דְּאִיהִי כְּלִילָא מִכָּל אַתְוָון.

מַיְּד מָארֵי שְׁאֵלְתִּין דָּפְקִין לְתַרְעָא, כַּמָּה נְטוּרֵי תַּרְעָא עָאלִין קֳדָם מַלְכָּא, וְיֵימְרוּן רִבּוֹן עָלְמָא, הָא מָארֵי צַדִּיקַיָּא מָארֵי דְּצִלּוֹתִין דְּמְבָרְכִין לָךְ בְּחַ״י בִּרְכָאן, בָּעוּן לְאַעָלָא קָמָךְ, מַיְּד מַנִּי לְמִפְתַּח לוֹן, וּלְמֵהַב שְׁאֵלְתּוֹי, וְאִלֵּין אִנּוּן מָארֵי דְּאוֹתוֹת, מִסְטָרָא דְּאִלֵּין דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (שָׁם, יד): וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים, וְאִלֵּין אִנּוּן דְּסָגְדִין בְּחַ״י עָלְמִין, בְּחַ״י בִּרְכָאן לְגַבֵּי שְׁכִינְתָּא.

אִלֵּין נָפְקִין הָא מָארֵי דְּקוֹמָה דָּפְקִין לְפִתְחָא, דְּאִנּוּן כָּרְעִין וְסָגְדִין לְמַלְכָּא בְּצִלּוֹתִין, כְּמָה דְּאָמְרוּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבָרוּךְ, וְכָל הַזּוֹקֵף זוֹקֵף בְּשֵׁם, כּוֹרֵעַ לְגַבֵּי אדנ״י בְּצַדִּיק, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (מְלָכִים א׳ ב, מה): וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ, וְזוֹקֵף לְגַבֵּי יהו״ה, לְחַבְּרָא לוֹן תַּרְוַיְיהוּ כְּגַוְונָא דָּא יאהדונה״י.

וְעַל כֻּלְּהוּ אוֹלִיפַת שְׁכִינְתָּא זְכוּ, וְאִנּוּן כַּד סָלְקִין לְעֵילָא נְשְׁמָתְהוֹן, כַּמָּה חֵיוָון מְקַבְּלִין לוֹן עַל גַּדְפַּייהוּ, וְסָלְקִין לוֹן עַד תַּרְעָא דְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, מַיְּד דְּאִלֵּין דָּפְקִין לְפִתְחָא, אוֹלְפִין זְכוּ קֳדָם מַלְכָּא

בְּגִינַיְיהוּ, וּמַנִּי מַלְכָּא לְמִפְתַּח לוֹן, וְאִלֵּין אִנּוּן דְּמִמַּלְלִין קֳדָם מַלְכָּא בַּחֲשַׁאי, וְשָׁאֲלִין מִנֵּיהּ בָּעוּתְהוֹן בַּחֲשַׁאי, יְחִידִים קֳדָם מַלְכָּא, וּמַלְכָּא יָהִיב לוֹן שְׁאֵלְתִּין דִּלְהוֹן.

מִיָּד הָא מַטְרוֹנִיתָא אֲחִידַת בְּהוֹן, וְאוֹלִיפַת זְכוּ בְּגִינַיְיהוּ קֳדָם דְּיִפְקוּן מִן הֵיכָלָא, וְאָמְרַת רִבּוֹן עָלְמִין, אִלֵּין אִנּוּן דַּהֲווֹ מְכַסְּיִין לִי בְּעִטּוּפָא דְּמִצְוָה דְּצִיצִית, בְּחָמֵשׁ קְשָׁרִין וּתְלַת עֲשַׂר חוּלְיִין לְכָל סְטַר, וּבִתְלָתִין וּתְרֵין עַנְפֵי מִצְוָה, מִיָּד מַנִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְאָכִין דְּמֶרְכַּבְתָּא דִּלְעֵילָּא, לְנָטְלָא לוֹן בְּגַדְפַּיְיהוּ, וּלְפָרְחָא בְּהוֹן מֵאַתַר לַאֲתַר, וּלְכַסָּאָה עֲלַיְיהוּ מִכָּל מַזִּיקִין וּמַלְאֲכֵי חַבָּלָה.

הָא אִלֵּין נָפְקִין, וְהָא אָחֳרָנִין דָּפְקִין לְתַרְעָא, מִיָּד עָאלִין נְטוֹרֵי תַּרְעִין, וְאָמְרִין רִבּוֹן עָלְמָא, הָא מָארֵי יְדִין דְּקָשְׁרִין תְּפִלָּה שֶׁל יָד עַל דְּרוֹעַיְיהוּ שְׁמָאלָא בְּצְלוֹתָא, וּתְפִלִּין עַל רֵישָׁא, קָא עָאלִין, וְאִלֵּין אִנּוּן דְּיָהֲבִין דּוֹרוֹנָא לָךְ בִּימִינָא, דְּאִיהִי צְדָקָה, צ׳ תִּשְׁעִים אֻמָּנִים, ד׳ אַרְבַּע קְדֻשּׁוֹת, ק׳ מֵאָה בִּרְכָאן, ה׳ חַמְשָׁה חוּמְשֵׁי אוֹרַיְיתָא, וּמִיָּד מַנִּי לוֹן, לְמִפְתַּח לוֹן, בְּהַהוּא [לג:] זִמְנָא וִידֵי אָדָם נָפְקִין, דְּאִנּוּן גְּדוֹלָה גְּבוּרָה, וּמְקַבְּלִין דּוֹרוֹנָא דִּלְהוֹן, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְחֶזְקֵאל א, ח): וְיִדֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם, מַאי אָדָם, הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (יְשַׁעְיָה מד, יג): כְּתִפְאֶרֶת אָדָם, וּמְקַבְּלִין מִנַּיְיהוּ דּוֹרוֹנָא וְיָהֲבִין לֵיהּ לְמַלְכָּא.

י מנחם אב

וְאִם דּוּרוֹנָא לַאו אִיהוּ כִּדְקָא יָאוּת, לְכַלְבָּא אִתְמַסַּר, וְדַחְיָין לוֹן לְבָר, דְּאִית דְּלָא פָּתְחִין לוֹן תַּרְעִין, וְאִתְמַר בְּהוֹן (דְּבָרִים כד, יא): בַּחוּץ תַּעֲמֹד, וּמְמַלֵּל מַלְכָּא בְּהוֹן מִלְבָּר, וְיָהִיב לוֹן שְׁאֵלְתּוֹי מִלְבָּר, וְאָזְלִין לוֹן.

דְּלַאו כֻּלְּהוּ עָאלִין לְבֵי מַלְכָּא, אֶלָּא אִלֵּין מָארֵי דְּבֵיתָא, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (דָּנִיֵּאל א, ד): יְלָדִים אֲשֶׁר אֵין בָּהֶם כָּל מוּם, לָא בְּצִלּוּתְהוֹן, וְלָא בְּנִשְׁמָתְהוֹן, וְטוֹבֵי מַרְאֶה בְּכָל עוֹבְדֵיהוֹן, וּמַשְׂכִּילִים בְּכָל חָכְמָה, וְשַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי, דַּעֲלַייְהוּ אִתְמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, יד): הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ, כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאַיִךְ נָאוֶה. וְיִדְעֵי דַּעַת וּמְבִינֵי מַדָּע (דָּנִיֵּאל א, ד), דְּיָדְעִין בְּחָכְמָה וּבְתִבוּנָה וָדַעַת, דְּאֵין דּוֹרְשִׁין בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, אֶלָּא אִם הוּא חָכָם בְּחָכְמָה וּמֵבִין בְּבִינָה וְיוֹדֵעַ בְּדַעַת, וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם, דָּא שְׁכִינְתָּא עִלָּאָה, דְּאִיהִי כ״ח אַתְוָון דְּעוֹבָדָא דִּבְרֵאשִׁית, לַעֲמוֹד בְּכֻלְּהוּ בַּעֲמִידָה דִּצְלוֹתָא, אִלֵּין יַעֲלוֹן לְהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, דְּאִנּוּן צַדִּיקִים גְּמוּרִים.

בֵּינוֹנִיִּים יְהִיב לוֹן שְׁאֵלְתִּין דִּלְהוֹן מִלְבָּר, וְלָא עָאלִין לְגָאו, רַשְׁיעַיָּיא אִדַּחְיָין מִתַּמָּן, וְלָא יָהִיב לוֹן שְׁאֵלְתִּין דִּלְהוֹן, אֶלָּא עֲלַייְהוּ אִתְמַר (יְשַׁעְיָה א, יב): מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיֶּדְכֶם רְמֹס חֲצֵרָי, וְאִלֵּין אִנּוּן רַשְׁיעַיָּיא, דַּהֲווֹ מְבַזִּין לְמַלְכָּא בִּצְלוֹתְהוֹן, דְּמַנְחָן לְמִשְׁמַע צְלוֹתָא, וּפָסְקִין לָהּ עַל שִׂיחָה בְּטֵלָה.

אִלֵּין נָפְקִין, הָא אָחֳרָנִין עָאלִין, אִנּוּן מָארֵי דְּצַוָּאר, דַּהֲווֹ מְבָרְכִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל מַאֲכָלִין וּמִשְׁתְּיָין דְּקָרְבָּנִין, דְּאָמְרִין בְּכָל יוֹמָא צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ

נִיחָחִי (בְּמִדְבַּר כח, ב), דַּהֲווֹ מְקָרְבִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, בְּכַמָּה קָרְבָּנִין דְּצְלוֹתִין, וְאִלֵּין אִנּוּן דְּמְהַנְיָין בְּעִנְגָּ שַׁבָּת, וּמְבָרְכִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְהִיב לוֹן שְׁאֵלְתִּין דְּלִהוֹן, וּלְאָחָרָנִין דַּהֲווֹ אָכְלִין בְּלָא צְלוֹתָא אִתְדַּחְיָין מִתַּמָּן, וְיָהֲבִין לוֹן בִּידָא דְּכַמָּה מַלְאֲכֵי חַבָּלָה דְּאִנּוּן מַזִּיקִין.

הָא אִלֵּין נָפְקִין, הָא מָארֵי דְּקָלִין וְדִבּוּרִין בְּזִמִּירוֹת וְתוּשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת דְּצְלוֹתָא דָּפְקִין, וּמָארֵי דְּקָלִין דְּקָרָאן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּקְרִיאַת שְׁמַע, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל תְּרֵין זִמְנִין עֶרֶב וָבֹקֶר.

אַדְהָכִי הָא מָארֵי דְּרַגְלִין קָא דָּפְקִין לְפִתְחָא, מָארֵי דַּעֲמִידָה דְּצְלוֹתָא, דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (דָּנִיֵּאל א, ד): וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ סְתָם דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵיכַל הַמֶּלֶךְ דָּא אדנ״י, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים נא, יז): אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, אדנ״י סְלִיק לְחוּשְׁבָּן הֵיכָל, וְאִתְּמַר (חֲבַקּוּק א, כ): וַיהו״ה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ הַס מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ.

זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּזָכֵי לְאַעֲלָאָה לְהֵיכָלֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמֶחְזֵי לְמַלְכָּא וּמַטְרוֹנִיתָא, זַכָּאָה פּוּמָא דְּשַׁרְיָא בֵּיהּ צְלוֹתָא דְּאִיהִי אדנ״י, דְּאָמְרִין לָהּ אדנ״י שְׂפָתַי תִּפְתָּח, וְזַכָּאִין שִׁפְוָון דְּאִנּוּן תַּרְעִין דְּהֵיכָלָא, כְּגַוְונָא דְּאִלֵּין דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (שָׁם קיח, יט): פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק, דְּכַד פּוּמֵיהּ פָּתַח בִּצְלוֹתָא בִּשְׁכִינְתָּא, וַיהו״ה יַעֲנֶה מְיָד, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה נח, ט): אָז תִּקְרָא וַיהו״ה יַעֲנֶה, אָ״ז תְּמַנְיָא אַתְוָון יהו״ה אהי״ה, וַיהו״ה יַעֲנֶה הוּא וּבֵית דִּינוֹ, וְדָא יהו״ה אדנ״י יאהדונה״י.

יא מנחם אב

לָקֳבֵל תְּמַנְיָא אַתְוָון, אִלֵּין אִנּוּן חֵיוָון דְּחַשְׁמַ״ל, דְּאִנּוּן חֵיוָון דְּאֶשָּׁא, פַּעַם חָשׁוּת וּפַעַם מְמַלְּלוֹת, בְּצִלּוֹתָא מְיוּשָׁב מְמַלְּלוֹת, בְּצִלּוֹתָא דְּמְעֻמָּד חָשׁוּת.

וְתָא חֲזֵי, אִם בַּר נַשׁ סָלִיק בְּמַחֲשַׁבְתִּיהּ בְּצִלּוֹתָא דִּילֵיהּ לִשְׁכִינְתָּא, אוֹ בְּכָל פִּקּוּדָא וּפִקּוּדָא דְּעָבִיד, מִיָּד דְּדָפִיק לְפִתְחָא דְּהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, נָבִיא אוֹ חוֹזֶה אוֹ חָכָם אוֹ צַדִּיק אוֹ חָסִיד, מִיָּד דְּקָרָא לָהּ לְתַרְעָא, אִם שְׁכִינְתָּא סְלִיקַת תַּמָּן, יהו״ה יַעֲנֶה מִיָּד, וְלָא אַמְתִּין לְעֶבֶד אוֹ מְמַנָּא דְּאַפְתַּח לֵיהּ, אֶלָּא אִיהוּ מַמָּשׁ אַפְתַּח לֵיהּ, מֵחֲבִיבוּ וּרְחִימוּ דְּאִית לֵיהּ לְגַבָּהּ כְּחָתָן לְגַבֵּי כַּלָּה, וְאִם שְׁכִינְתָּא לָא סְלִיקַת בְּהַהוּא צְלוֹתָא אוֹ פִּקּוּדָא, לָא חָשִׁיב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִפְתַּח לֵיהּ הֵיכָלֵיהּ, וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי שְׁלוּחָא, [לד.] וְלַאו אִיהוּ כְּדַאי לְמֵיעָאל לְהֵיכָלָא דְּמַלְכָּא, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (דִּבְרִים כד, יא) : בַּחוּץ תַּעֲמֹד, וּמִלְבָר יֶהֱבִין לֵיהּ בָּעוּתֵיהּ, עַל יְדֵי שְׁלוּחָא אוֹ מְמַנָּא, וְאִי לָא סָלִיק צְלוֹתֵיהּ כְּדְקָא יָאוּת, דַּחְיָין לֵיהּ לְבָר, וְסָגְרִין תַּרְעִין בְּאַנְפּוֹי, וַעֲלֵיהּ אִתְּמַר (מִשְׁלֵי א, כח) : אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא יִמְצָאֻנְנִי.

וְהָכִי כַּד קָרָאן יִשְׂרָאֵל כָּל חַד וְחַד לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּקְרִיאַת שְׁמַע אוֹ בְּצִלּוֹתָא אוֹ בְּכָל פִּקּוּדָא, אִם שְׁכִינְתָּא לַאו אִיהִי תַּמָּן לָא נָחִית תַּמָּן, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שְׁמוֹת כ, כד) : בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ, וְתִרְגֵּם אוּנְקְלוֹס, בְּכָל אֲתַר דְּאַשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי תַּמָּן וְגוֹמֵר, דְּכַד בַּר נַשׁ סְלִיק שְׁכִינְתָּא בְּפִקּוּדִין דִּילֵיהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִית עֲלֵיהּ בְּגִינָהּ,

וּבְגִין דָּא אָמַר הַנָּבִיא (יִרְמְיָה ט, כב) : אַל יִתְהַלֵּל וְגוֹמֵר, כִּי אִם בְּזֹאת, וְהָא אוּקְמוּהוּ.

וְהָכִי כַּד בַּר נַשׁ סָלִיק שְׁכִינְתָּא בְּצְלוֹתָא דִּילֵיהּ לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָחִית לָקָבֵל צְלוֹתֵיהּ, וּשְׁכִינְתֵּיהּ אַקְדִּימַת לְאַפְתָּחָא לֵיהּ, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית כד, טו) : וַיְהִי הוּא טֶרֶם כְּלָה לְדַבֵּר, וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת, וְדָא אִיהוּ רָזָא דְּאוּקְמוּהָ מָארֵי מַתְנִיתִין, אִם שְׁגוּרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקוּבָּל, וְאִם לַאו יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטוֹרָף, וְטוֹרְפִין לוֹ צְלוֹתֵיהּ בְּאַנְפּוֹי, וּבְגִין דָּא וַיְהִי הוּא טֶרֶם כְּלָה לְדַבֵּר, וּלְמַלְלָא בְּצְלוֹתֵיהּ בְּשֵׁם יהו״ה, מִיָּד שְׁכִינְתָּא נָפְקַת לְגַבֵּיהּ, וּבְגִינֵיהּ נָחַתַת שְׁכִינְתָּא לְרַגְלוֹי, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (תְּהִלִּים פה, יד) : צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיָשֵׂם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו.

וְכַד שְׁכִינְתָּא אִיהִי עוֹמֶדֶת עַל יִשְׂרָאֵל, וְיִשְׂרָאֵל אִנּוּן רַגְלִין דִּקְמַת עֲלַיְהוּ בְּגָלוּתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁבַּח לָהּ בְּהוֹן, מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים וְגוֹמֵר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, ב), וְעוֹד מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ, כַּד יִשְׂרָאֵל הֲווֹ מְקַיְּימִין שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, וְעוֹד מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים, בְּזִמְנָא דְּעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי, דַּעֲלַיְהוּ אִתְּמַר (זְכַרְיָה יד, ד) : וְעָמְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם הַהוּא, וְעוֹד מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים, כַּד קַיְימִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּיוֹמָא דְּדִינָא בְּצְלוֹתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינַיְיהוּ עוֹמֵד מִכִּסֵּא דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים.

הודפס
לעילוי נשמת
עומר רחמים בן
סלימה ומנחם ז"ל
נלב"ע
כ"ה שבט תשפ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

הודפס לזכות

ליאל ז׳אן בן אהובה
וחנה בת לאה מרים הי״ו

אור בן חנה ותהילה בת
אזמרלדה הי״ו

וכל נשמות ישראל הזקוקים להפקד
בדבר ישועה ורחמים שיפקדו בזרע
של קיימא בקרוב, אמן כן יהי רצון!

ולהבדיל לעילוי נשמת:

יהודה ליאון בן יעקב
וקוטה ז״ל

נפ׳ ח״י ניסן תשפ״ו

ת.נ.צ.ב.ה.

זכות הדפסת בי"ת
ומשניות זהר
יכול להיות שלך או
לעילוי נשמת קרוב
משפחתך!
אלפי דפי גמרא
אלפי פרקי משנה
ותוספתא
נ"ך ודפי זהר לזכותך!

זכות שבועית: 180 ₪

זכות חודשית: 520 ₪

להקדשות: 058-3273775

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב
עיר שומרי הלשון עיר השמחה

פרשת ואתחנן

ה	יום **ראשון**	עלות השחר (72 דק') ... 4:31 נץ החמה ..... 5:43 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:19 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:14	סו"ז תפילה ..... 10:24 חצות היום ..... 12:44 שקיעה ..... 7:44 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:57	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פ **ירושלמי:** בבא מציעא לד **תוספתא:** סוטה יא **נ"ך:** שופטים ז **משניות:** בבא מציעא ט **זהר:** שמות א עמ' שא-שב	**19**
ו	יום **שני**	עלות השחר (72 דק') ... 4:32 נץ החמה ..... 5:44 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:14	סו"ז תפילה ..... 10:24 חצות היום ..... 12:44 שקיעה ..... 7:44 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:57	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פא **ירושלמי:** בבא מציעא לה **תוספתא:** סוטה יב **נ"ך:** שופטים ח **משניות:** בבא מציעא י **זהר:** שמות א עמ' שג-שד	**20**
ז	יום **שלישי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:33 נץ החמה ..... 5:45 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:20 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:14	סו"ז תפילה ..... 10:24 חצות היום ..... 12:44 שקיעה ..... 7:43 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:56	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פב **ירושלמי:** בבא מציעא לו **תוספתא:** סוטה יג **נ"ך:** שופטים ט **משניות:** בבא בתרא א **זהר:** שמות א עמ' שה-שו	**21**
ח	יום **רביעי**	**ערב תשעה באב** עלות השחר (72 דק') ... 4:33 נץ החמה ..... 5:45 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:15	סו"ז תפילה ..... 10:25 חצות היום ..... 12:44 שקיעה ..... 7:42 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:55	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פג **ירושלמי:** בבא מציעא לז **תוספתא:** סוטה יד **נ"ך:** שופטים י **משניות:** בבא בתרא ב **זהר:** שמות א עמ' שז-שח	**22**
ט	יום **חמישי**	**תענית תשעה באב** עלות השחר (72 דק') ... 4:34 נץ החמה ..... 5:46 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:15	סו"ז תפילה ..... 10:25 חצות היום ..... 12:45 שקיעה ..... 7:42 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:55	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פד **ירושלמי:** - **תוספתא:** סוטה טו **נ"ך:** שופטים יא **משניות:** בבא בתרא ג **זהר:** שמות א עמ' שט-שי	**23**
י	יום **שישי**	עלות השחר (72 דק') ... 4:34 נץ החמה ..... 5:46 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:16	סו"ז תפילה ..... 10:25 חצות היום ..... 12:45 שקיעה ..... 7:41 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:54	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פה **ירושלמי:** בבא בתרא א **תוספתא:** בבא קמא א **נ"ך:** שופטים יב **משניות:** בבא בתרא ד **זהר:** שמות א עמ' שיא-שיב	**24**
		הדלקת נרות (40 דק'): 7:01 (20 דק'): 7:21			
יא	**שב"ק**	**שבת קודש פרשת ואתחנן - נחמו** עלות השחר (72 דק') ... 4:35 נץ החמה ..... 5:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 סו"ז קר"ש - גר"א ... 9:16	סו"ז תפילה ..... 10:25 חצות היום ..... 12:45 שקיעה ..... 7:41 צה"כ לשיטת ר"ת ... 8:54	**לימוד יומי:** **בבלי:** חולין פו **ירושלמי:** בבא בתרא ב **תוספתא:** בבא קמא ב **נ"ך:** שופטים יג **משניות:** בבא בתרא ה **זהר:** שמות א עמ' שיג-שיד	**25**
		מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:54			

כָּל עִנְיְנֵי זְכֹר לַחֲרָבָן' שֶׁעוֹשִׂים בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה בִּכְלָלִיּוּת, וְכֵן הָאֲבֵלוּת שֶׁל תִּשְׁעָה בְּאָב בִּפְרָטִיּוּת, הַכֹּל כְּדֵי לְהַחְדִּיר בְּלֵב הָאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנִּזְכֹּר וְנַרְגִּישׁ הֵיטֵב מָה חָסֵר לָנוּ עַל יְדֵי שֶׁאֵין לָנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְתֵכֶף וּמִיָּד נִקְבָּע אֱמוּנָה חֲזָקָה בְּלִבֵּנוּ שֶׁבְּוַדַּאי יִבָּנֶה בְּקָרוֹב וַיַּעֲמֹד עַל תִּלּוֹ בִּרֹב יָפְיוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)